

Talaia

agrupació
excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

BUTLLETI PER ALS SOCIS

Abril · Maig · Juny 1989

VIDRES VILANOVA
roure

CRISTALLS I VIDRES PLANS
DE TOTA CLASSE
FUSTERIA D'ALUMINI

EXPOSICIÓ
PARE GARI, 26
TEL. 893 87 07

manpares
bany i dutxa

VENTIKLAR®

2S Cesana spa

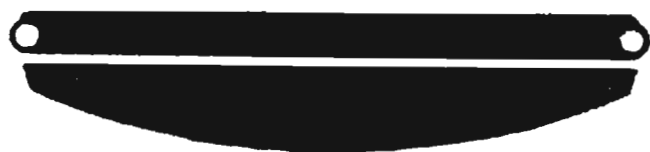
MOBELUX

d uehban

ORIGINAL
DUSCHOLUX

sercuin.sl.

c. Sta. Magdalena, 20
08800 Vilanova i la Geltrú
Tel. 893 84 59

BANQUETS
CASAMENTS
COMUNIONS
APERITIUS
RESIDÈNCIES
ESCOLES

RESTAURANT A DOMICILI

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

C/. Comerç, n.º 4
Tel. 893 12 57
VILANOVA I LA GELTRÚ

Butlletí per als socis - Nº 224 Abril - Maig - Juny 1989

SUMARI

EDITORIAL	Equip de Redacció
LES VIES D'ESCALADA A LA PARET DE LA TALAIA	G.E.A.M.:
Qüestions de toponímia - SOMELLA	Viceng Carbonell
EXPEDICIÓ PATAGÒNIA '89 - FITZ ROY	Angel Vedo
ACTIVITATS REALITZADES	G.E.A.M.
PARTICIPACIÓ DE L'A.E.TALAIA EN MARXES INTERSOCIAL	Joan Virella
CICLE D'EXCURSIONS "CONÈGUEM CATALUNYA"	Toni Sagarra
EL CONGOST DE MONT-REBEI	Josep Voltà
SALLENTS I SALTANTS	Joan Virella
Una Vilanova poc coneguda	Juanjo (GET)
EL BARRI DE LA COLLADA-SIS CAMINS	Equip de Redacció
EL "SUMIDERO DE MATASNOS"	Blanca Forgas
CRÒNICA DEL "COTARRO" TALAIENC	Joan Virella
Grup d'Excursions del GR: AL CANIGÓ PAS A PAS	Direcció Gral. de Joventut
NOTÍCIES I COMENTARIS	Generalitat de Catalunya
MEDICINA A MUNTANYA	
CONSELLS GENERALS SOBRE PRIMERS AUXILIS	

EDITORS
PRESIDENT
SECRETARI

Agrupació Excursionista Talaia
Salvador Butí i Papiol
Antoni Sagarra i Mas

REDACCIÓ BUTLLETÍ
DIRECCIÓ I MUNTATGE
EDICIÓ I PUBLICITAT

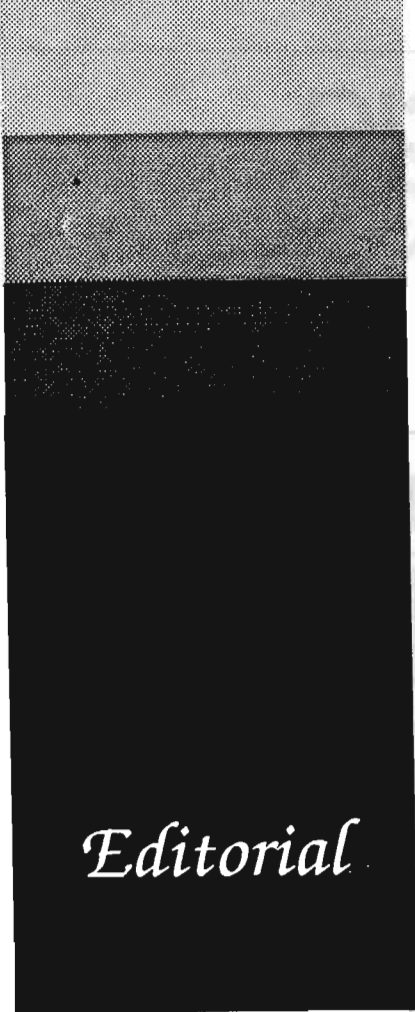
Secció de Cultura
Josep Blanes
Blanca Forgas
Oriol Ventosa
Virtut Castro
M.Carme Barceló
Joan Virella
Viceng Carbonell
Josep Voltà
Toni Sagarra
Gràfiques Llopart
c/Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Anoia

EQUIP DE COL·LABORADORS

PORTADA:

Una vista del
CONGOST DE MONT-REBEI
Foto: Blanca Forgas

IMPRESSIÓ

Editorial

Si agafem l'autopista en direcció nord, tots sabem que a l'altra banda de la frontera de la Jonquera encara som a Catalunya, i fins que passem el castell de Salses i tra-
vessem les Corberes podrem parlar en català, però cal tenir molt present que a l'altra banda comença una regió d'un país germà al nostre, en altre temps d'esplèndida civilització i actualment dominat lingüísticament i culturalment per França: OCCITÀNIA.

Occitània ocupa una tercera part de l'estat francès, algunes valls de l'estat italià i de la Vall d'Aran. Forma un gran conjunt de pobles i regions totes elles unides per un passat més o menys comú, però sobretot per una llengua comuna, l'occità, amb les seves múltiples variants: gascó, provençal, aranès, llemosí, etc.

Occitània és un país variat i magnífic on l'excursionista trobarà sempre un motiu de satisfacció, muntanyes, rius, valls, castells, viles, ciutats...

Ara que venen les vacances, voldríem suggerir, i perdoneu la gosadia, que una visita al país veí pot ser del màxim interès.

L'occità és una llengua molt poc utilitzada, el centralisme francès gairebé l'ha fet desaparèixer, però comença una lleugera recuperació i la nostra presència els pot fer rebrotar l'enyorança de la llengua i tornar a fer de les terres de llengua d'Oc un conjunt cultural amb els Països Catalans amb una gran coherència.

Conèixer Occitània ens pot servir per veure què pot passar-nos si no anem en compte, però també recordar les flaires dels nostres moments de lluita on cada manifestació per més folklòrica que sigui és una gran victòria.

Una civilització que va propiciar l'existència dels trobadors i que ens va ajudar en els inicis literaris de la nostra cultura. Una civilització que, com tantes d'altres, va ser aixafada militarment amb pretextos religiosos, però que, malgrat l'efectivitat del centralisme de París, sobreviu de forma latent en les arrels més profundes del poble.

Estimar, conèixer, comprendre Occitània millorarà la nostra coneixença sobre la història i realitat dels veïns i contribuirà a comprendre millor la nostra pròpia realitat.

Les vies d'escalada a la paret de la Talaia

La paret de la Talaia, també coneguda com la paret de Lurdes, es troba a la carretera comarcal que va de Vilanova i la Geltrú al Pantà de Foix, aproximadament en el km 7 davant l'ermita de Lurdes, on anualment la nostra entitat organitza l'Aplec de Tardor. Orientada al NO, el sol hi toca des del migdia fins que es pon.

Aquesta paret, per la seva còmoda aproximació al costat mateix de la carretera, és la més freqüentada de la rodalia, i on es troben

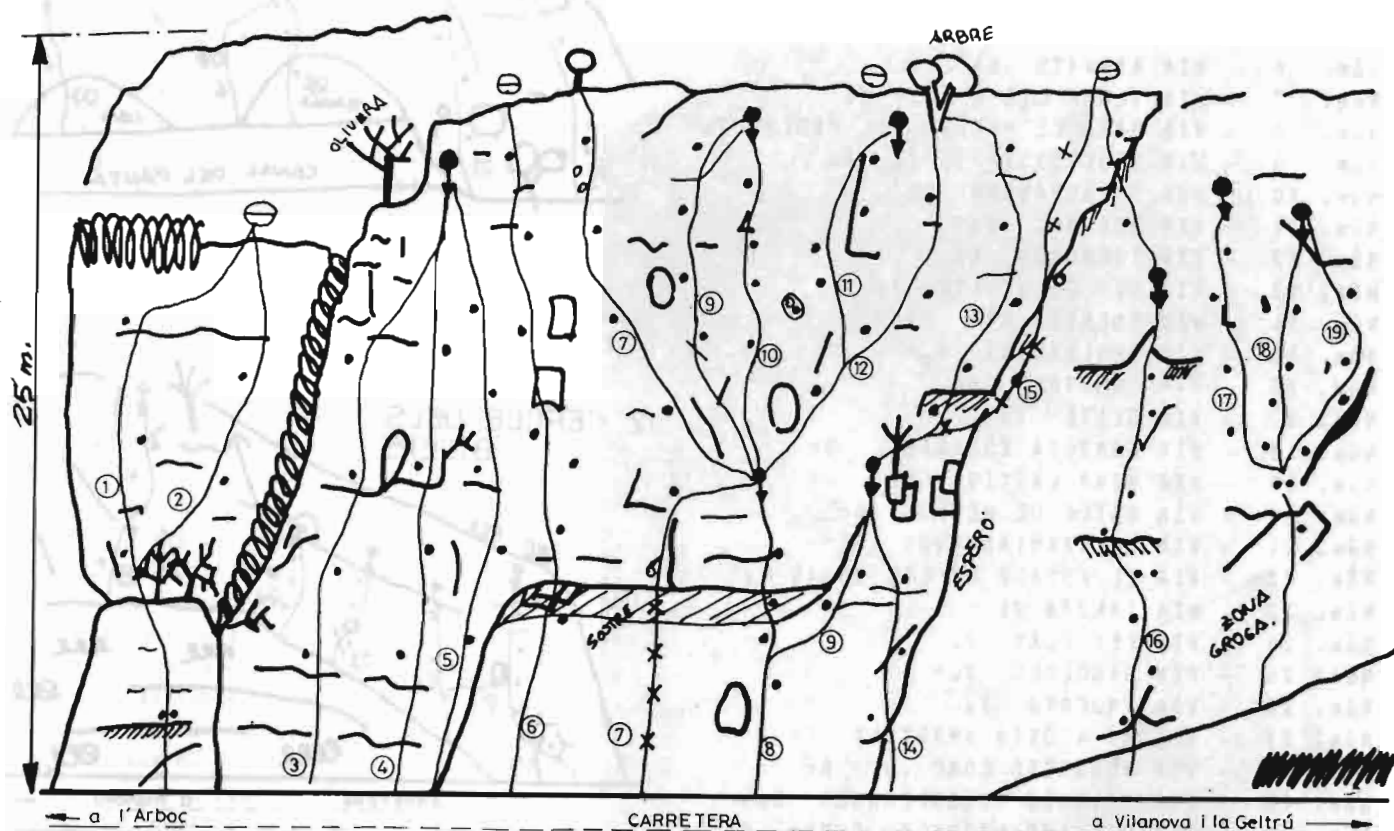
les "vies" de més dificultat en escalada lliure.

En aquesta paret, ja fa anys que va ser oberta la primera via pels primers escaladors locals. Amb el temps se seguiren obrint noves rutes, la majoria d'elles, per no dir totes, tenien passos d'artificial. Amb el naixement de l'escalada de dificultat es comencen a forçar en lliure els passos d'artificial, així doncs, comencen a escalar-se completament en lliure vies com: "MEC-MEC", "DAF-

NIS", "SALASMANDRA", entre d'altres, quasi bé totes elles forçades per Lluís Carrasco. I també, després de molts intents, Isaac Martínez encadena el primer VIIè. de la paret.

Arran de tot això es comencen a col·locar els primers claus d'expansió o "spits" a la paret; així naixien vies com "TARZAN", "ENEMIGA MIA" ... Petites vies de quatre fiadors que són suficientment dures com per no deixar-nos sortir de terra.

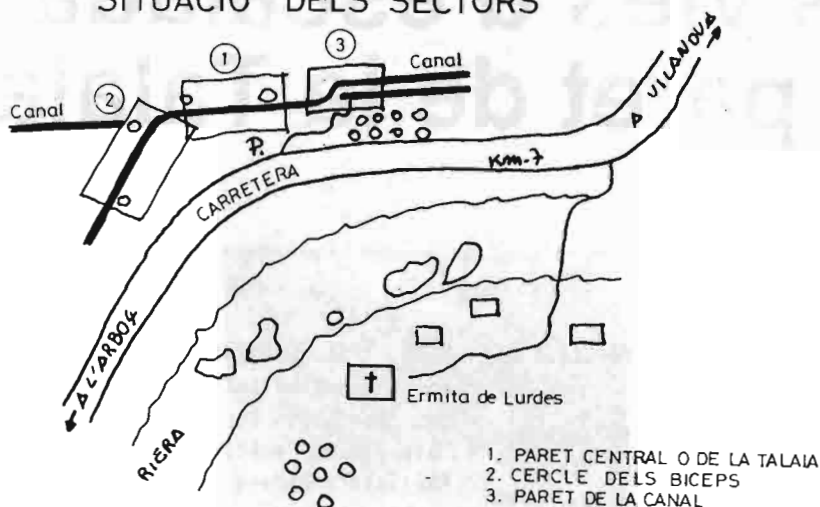
1. PARET CENTRAL

SÍMBOLS :

DESCENS	†
REUNIÓ	⊙
SPIT	•
BURÍ	x
PITÓ	σ

SITUACIÓ DELS SECTORS

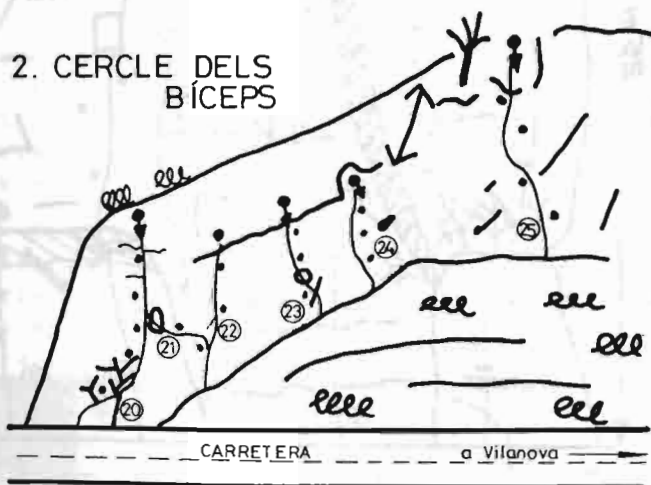
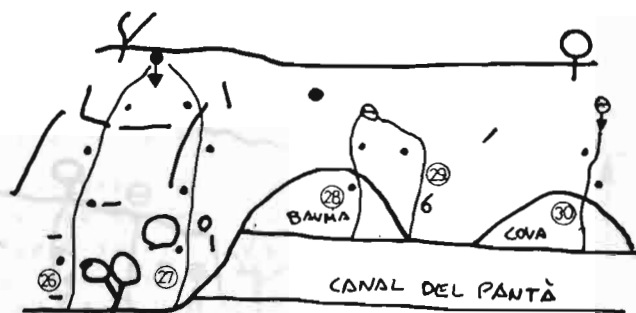
Amb tot aquest moviment, a finals de l'any passat, en el grup va sortir la proposta de reequipar les vies amb fiadors fixos i de millor qualitat, seguint la línia de les últimes vies obertes, per fer-ne un lloc d'entrenament on amb una corda i quatre mosquetons es puguin fer totes les vies; excepte dues clàssiques on calen tascons, estreps i xapes recuperables.

Esperem que tot aquest treball sigui respectat i aprofitat per tots els escaladors dels voltants.

G.E.A.M.

3. PARET DE LA CANAL

- Núm. 1 - VIA CHINCHETAS V⁺
- Núm. 2 - VIA DEL MARC V⁺
- Núm. 3 - VIA MORTADELO 6a
- Núm. 4 - VIA FILEMON V⁺
- Núm. 5 - VIA DAFNIS 6b
- Núm. 6 - VIA AIRWAYS 6a⁺
- Núm. 7 - VIA VEGA L₁A₂e / L₂ 7a
- Núm. 8 - VIA BAJO EL PRECIO DEL PODER 7a
- Núm. 9 - VIA SISCOSIS L₁ 7a / L₂ 6a
- Núm. 10 - VIA SALASMANDRA 6b⁺
- Núm. 11 - VIA MEC-MEC 6a⁺
- Núm. 12 - VIA TRENCADA 6a
- Núm. 13 - VIA SET DE VEDETE 7a
- Núm. 14 - VIA ENEMIGA MIA 7b⁺
- Núm. 15 - VIA ADRENALINA A₂⁺
- Núm. 16 - VIA SOSTRES 6c
- Núm. 17 - VIA OESTE 7a
- Núm. 18 - VIA FAMILIA ISCARIOTE 6b
- Núm. 19 - VIA NINA LASCIVA 6c
- Núm. 20 - VIA BAILE DE PERROS 6c
- Núm. 21 - VIA QUEBRANTAHUEVOS 6b⁺
- Núm. 22 - VIA EL ESTADO DE LAS COSAS 7a
- Núm. 23 - VIA TARZAN 7b
- Núm. 24 - VIA FES FLAY 7a
- Núm. 25 - VIA GIGOLOLO 7a⁺
- Núm. 26 - VIA INJERTO 7a
- Núm. 27 - VIA MI AGÜITA AMARILLA 6b
- Núm. 28 - VIA MORIREIS COMO ... 6c
- Núm. 29 - VIA ESTAMOS DESESPERADOS 6a
- Núm. 30 - VIA BAILARÉ SOBRE TU TUMBA 6b⁺

SOMELLA

Dintre dels noms de lloc del terme de Vilanova i la Geltrú, n'hi ha uns quants de difícil interpretació i això ha fet que siguin sovint grafats de diverses formes. Adarró, el Fraig i Somella són alguns d'aquests topònims; el primer ha estat àmpliament debatut durant tres anys i la "Ponència de Nomenclatura" va fer que darrerament fos aprovada la denominació de "Plaça d'Adarró" a l'existent en el sector immediat a les excavacions del poblat ibero-romà del mateix nom; sobre el Fraig sortirà el seu estudi en un proper article; avui farem esment del darrer: Somella.

Per aquest nom de lloc s'ha exposat l'etimologia en una obra recent,¹⁾ a la pàgina 91 de la qual llegim: "Etimologies de topònims dels caps de municipi, pobles agregats, llogarets, veïnats, caserius, ravals, antics castells, antigues quadres, llocs antics, despoblats i enclavaments dels termes municipals del Garraf". A la pàgina 140 hi ha "Somella". I es dona la circumstància que en el terme de Sitges, hi trobem Miralpeix, els Gassons, Amell i Campdàsens, i en cap cas els actuals i històrics pobles agregats de Vallcarca i Garraf. Creiem que es tracta d'un "lapsus" de gran dimensió que encara pot ésser esmenat d'una forma o altra. Veiem què diu el sobredit llibre sobre Somella: "És un fons per on passa el torrent de Sta.Ma. El top. ha pres formes variables: "Saumella, Siumella, Somella, etc. Moreu-Rey en Noms Lloc (pàg. 58) diu: "L'om es veu representat també en la toponímia: Els Oms, l'Omeda, Sau-

mella o Salmella". Molt probable és que Somella vingui de l'expressió "ipsa ulmella" que dona Saumella, de la qual surt fàcilment Somella per reducció del diftong au en o".²⁾

No podem pretendre que en una obra d'abast general es digui quelcom més, però endemès d'un fondo (així ho diem nosaltres i està ben vist pel mestre Joan Corromines) Somella és una partida del terme vilanoví, situada a llevant de Gallifa, limitant amb Cubelles des de 1850, i també és el nom d'una urbanització.

Una altra variant molt escrita és el mot Sumella, arcaïsme fonètic propi del nostre català oriental, on pronuciem la o amb el so d'u. Probablement la grafia correcta hauria d'ésser Saumella, però també per fonètica (sobretot en francès i català antic) el citat diftong va quedar en Somella. Un cas semblant passa amb els habitants del Camp de Tarragona, que quan parlen de Selmella o Salmella,³⁾ també pronuncien "Sumella".

El fondo de Somella agafa aquest nom quan el torrent de Santa Maria passa entre el Juí del Moro

Fita del Torrent de Sta.Maria (Foto:J.Virella)

i el turó de la torre del Vallès. El "Pla General d'Urbanisme" de Vilanova de l'any 1983 li dona el nom de "Fondo de Sumella"; el plànol de Vilanova i la Geltrú de 1981 inclou la "Urbanització Santa Maria" i s'hi veu el "Car-rer de Sumella", quan en el plànol-guia del 1975 deia "Calle Sau mella"; els plànols de la Diputa-ció dels anys 20 sempre escriuen Sumella i el plànol de les parti-des de l'Ajuntament també Sume-lla. A Cubelles, la constància tant és en plànols-guia com en urbanitzacions: Sumella; aquesta tònica també es pot constatar en el programa de Festa Major de 1984. La darrera guia de Vilanova ja posa Somella.⁴⁾ Com podem com-provar, un veritable garbuix.

Les primeres dades del topònim són del segle XVI: "lo Camí qui va de Cubelles a Saumella".⁵⁾ Des-prés, l'any 1665 trobem Siume-lla,⁶⁾ com també els 1696 i 1697.⁷⁾ En el Cadastre de 1739, la parti-da tant la designen per Saumella com per Siumella, fent-se esment del "Pla de Siumella" i del "Fon-do de Siumella".⁸⁾ En el segle XIX també llegim Siumella.⁹⁾ Si no tinguéssim notícies des del segle XVI diríem que el mot venia del propietari Ramon Saumell del ci-tat Cadastre de 1739.¹⁰⁾ Però és evident que el nom és més antic. Prou antic perquè fem elucubra-cions, les quals tal vegada no són massa raonades, però les expo-sem als nostres conciutadans:

- Segle XI, "fronteres" de la par-roquia de Sant Miquel d'Olèrdola, sector de ponent i abans d'arri-bar a la mar: "va a la Sagma", que modernament s'escriuria "sau-ma", segons Muntaner, derivat de l'àrab "zahma", lloc apretat, es-tret, segurament entre Castellet i Cubelles, cap al molí d'en Gal-tés o can Cucurella.¹¹⁾

- Any 1142, "la Sagma" a l'alou de Sant Pau de Marítima, avui Ga-llifa, lloc proper a Saumella.¹²⁾

Cerquem ara llinatges i dicciona-ris:

* SAUMELL: Llinatge que sembla diminutiu de "sauma", 'somerà'.

* SAUMA : "Burra, burrica". Del llatí "sagma", 'albarda'.

* SOMERA : Del llatí tardà "sag-maria", derivat de "sagma", 'càrrega'.

Les coincidències són prou elo-qüents. Podem identificar l'anti-ga SAGMA amb la després SAUMELLA i ara SOMELLA ? Aquesta és la qüestió. En Muntaner creu que no i nosaltres creiem que sí. Qui té la raó ?

Podem afegir que a Saumella o So-mella, hi foren trobats vidres romans.¹³⁾

Vicenç Carbonell i Virella

Igualada, maig de 1989.

NOTES

1. Ramon PUIGCORBÉ, "Toponímia pe-nedesenca. Assaig etimològic", volum II, 1987.
2. PUIGCORBÉ, ibídem, pàg.140. Aquesta opinió de topònim fito-nímic "Ulmus + ellu", Omellons Olmela, Ulmella, Saumella, (Sau-mella = derivat d'om), ja la va fer Montoliu fa molts anys.
3. "Els castells catalans", volum III, pàg.527; CATALÀ - ROCA, "Fitotoponímia", p.213 i també a "Noms de lloc i de Sant", p.62.
4. "Guia de Oro", pàg. 19, 1987.
5. Arxiu Protocols Vilafranca, "Capbreu de Cubelles", 1593, foli 8v.
6. Documents de Can Garí, fol.6.
7. Comptes d'en Pau Roig.
8. Arxiu Municipal Vilanova, peces 1611 i següents, peces 1650 i 1701, respectivament.
9. Any 1838. Documents de Can Ga-rí, fol. 32.
10. A.M.V. peça 1638 a la partida del Mas Joliu, immediat a Some-lla.
11. Ignasi M. MUNTANER, Butlletí GES núm 37/38, 1986.
12. ALTURO, "L'Arxiu antic de San-ta Anna", núm. 238, 1985.
13. Xavier VIRELLA, a l'Exp. del Centre d'Estudis Biblioteca - Museu Balaguer, 1974.

El
Refugi
"Can
Baldric"

ELS DIES 9-10-11 DE SETEMBRE

CELEBREM EL XXV ANIVERSARI DEL REFUGI BALDRIC

FAREM UNA FESTA I ESPEREM MOLTA GENT

RECORDEU AQUESTES DATES

PER A MES DETALLS AL NOSTRE ESTATGE SOCIAL,
TOTS ELS DIES DE 7 A 9 DEL VESPRE.

VOCAL: J. Julià

**Grup
d'Escalada
i alta
muntanya**

**Les
Expedicions**

EXPEDICIÓ PATAGÒNIA '89 FITZ ROY

PRESENTACIÓ

"La muntanya més espectacular del món" és un títol al qual pot optar perfectament aquest llegendari somni obsessiu. Com el definia Lionel Terray, després d'haver-se escapat miraculosament del cim en una carrera contra la tempesta, és un "gegantí pic de granit, les formes harmonioses del qual es drecen, amb una majestat sobirana, tres mil metres per sobre el desert de la Patagònia". "És l'ascensió que m'ha portat més a prop dels límits de la força i del valor", límits que, en el cas de Terray, eren molt

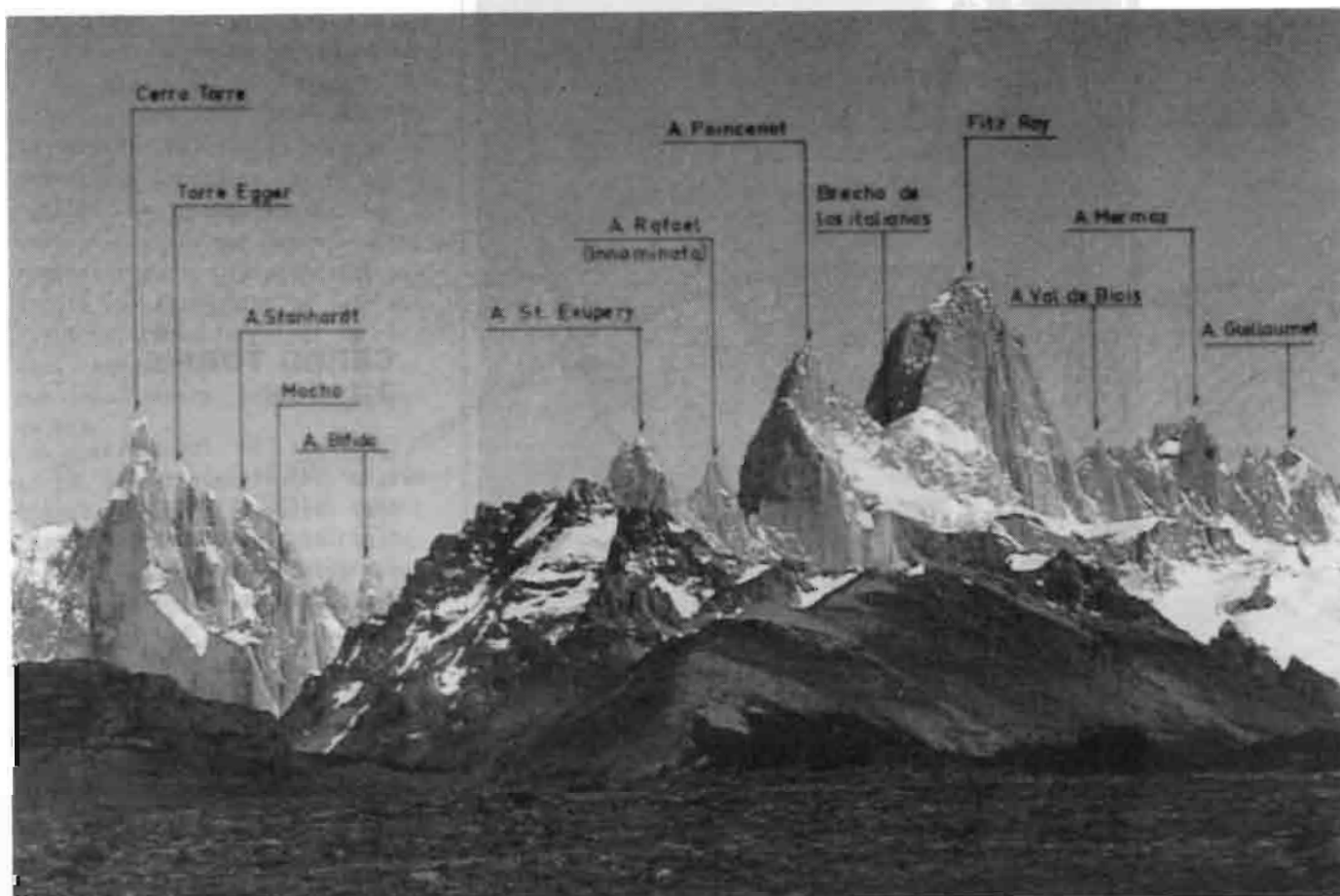
lluny, però "els 800 m de la paret dupliquen les dificultats a causa del rigor insuportable del clima patagònic: fred, gel i temporals de vent sobtats i extremadament violents que fan que sigui una escalada molt delicada i ariscada en gran manera".

Entre el desert patagònic per l'est i la immensa capa de gel continental per l'oest, amb els seus 3.441 m en el paral·lel 49, lluny del món habitat, sempre atacat per un gel glacial, el Fitz Roy exerceix tanmateix un atractiu irresistible als alpinistes més forts de tot el món.

HISTÒRIA

El Fitz Roy va ser batejat amb aquest nom pel perit argentí Francisco P. Moreno el 1876, en memòria de l'almirall anglès Robert Fitz Roy que, al capdavant del Beagle, va explorar la costa patagònica.

Amb anterioritat, els indis tehueltxes l'anomenaven Chalten, el significat del qual pot traduir-se de dues maneres diferents: "Terror", ja que, segons la mitologia, allà hi residia Agchen, déu del foc, o "Volcà", a causa del plomall de neu que el vent

Massís del Fitz Roy i Cerro Torre (Arxiu SGIM)

Final de les parets de gel.

Cim d'aprox.600 peus des de totes les parets.

Torres de gel
Parets de gel
Esllavissament de roques

Aprox 2000 peus a partir de l'inici de la torre

Via abandonada a partir de 1968
Era de fàcil accés i d'escalada lliure, però fou obstaculitzada per una roca.
Grau 6,A3

Abandonada també el 1968.

Grau 6,A2

Ruta del 1970

Grau 5 . Escletxes i parets.

Xemeneia profunda. Grau 4.

Accés fàcil.

Escalada de dificultat mitjana.

Aprox.400 peus.

Ruta abandonada el 1968.
Grau 5, A1

Final del Pollegó de Gel no escalat per Maestri el 1970.

A. Punt on Maestri abandona el seu compressor i el material de bivac.

Torres de gel.

B. Grau alt aconseguit per l'expedició del 1971/72, Philips i Hibberd.

C. Bivac de Trachsel i Jones.

D. 60 peus de graó sortint prop de l'esquerda A1

Grau 5 roca i xemeneia de gel.

Travessa llarga de pitons. Aprox.400 peus amb 250 pitons.

H. 16 pitons d'una tirada.

J. Ascensió de Grau 4 realitzada amb pitons.

E. Punt aconseguit en l'expedició del 1968 sense pitons.

G. Aresta de gel que es va aconseguir a la via de 1968.

Ascensió convencional. Grau 4, 5 i 5 superior amb seccions curtes de A1 i A2.

CERRO TORRE 3 128 m

Esquerra: Un fotomuntatge de la cara sud-est agafada des del centre. Respecte a aquesta fotografia, la muntanya té un mal angle de visió i s'hauria d'estudiar amb més detall agafant els plànols a escala de la pàg.anterior.

La via de Maestri està marcada amb una línia i la via britànica està marcada amb línia discontinua.

Foto: Leo Dickinson.

aixeca en el cim i que feia pensar als habitants de la zona que era el fum del volcà.

Va ser escalat per primera vegada el febrer de 1952 per L. Ter ray i G. Magnone, que van realitzar un itinerari de gran dificultat sobre la paret SE. Aquesta era la primera expedició francesa als Andes i reunia els millors alpinistes de l'època.

La segona ascensió de la muntanya no es va realitzar, malgrat que s'havia intentat nombroses vegades, fins el 1965, moment en què una expedició argentina obra una nova ruta per la cara oest.

El 1968, una expedició nord-americana dirigida per Ivon Chovinard, aconsegueix la tercera ascensió, també per una nova ruta sobre l'aresta SO, que s'havia de convertir, posteriorment, en la més utilitzada per a aconseguir arribar al cim.

Fins el 1978 s'havien fet només deu ascensions, i encara actualment, malgrat que són molts els grups de diferents països que intenten escalar-la, són molt pocs els que ho aconsegueixen. Això es deu a la dificultat pròpia d'aquestes muntanyes i a les peculiars condicions climàtiques de la Patagònia.

OBJECTIU

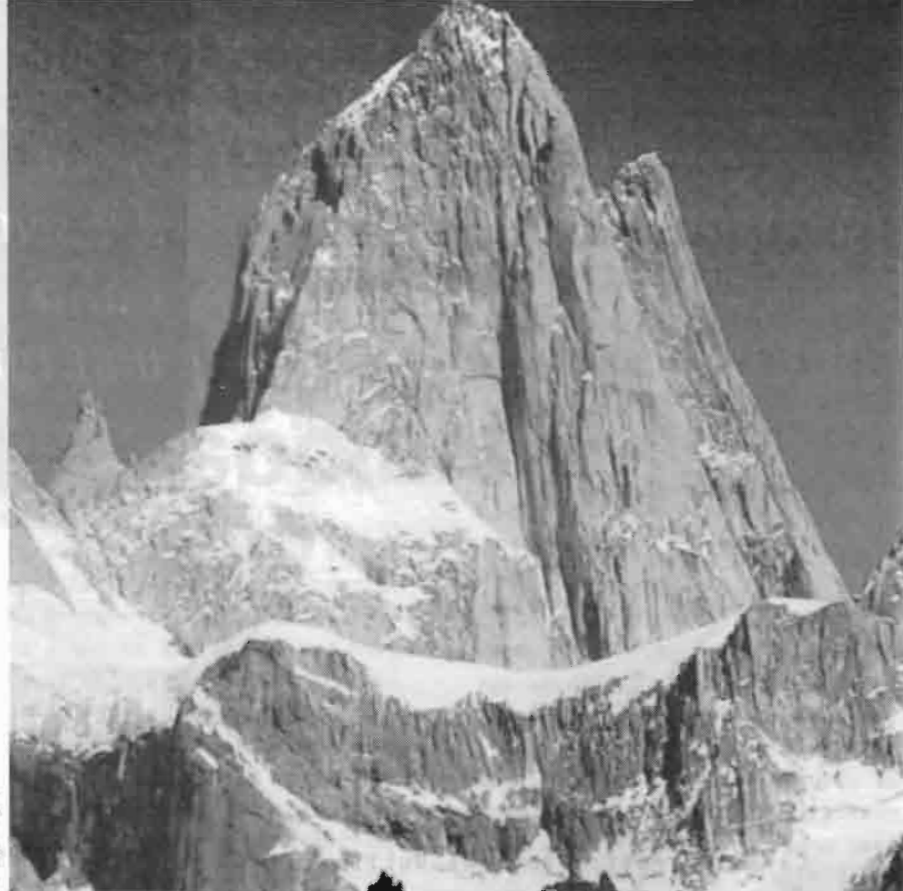
El plantejament és senzill: pujar a dos cims patagònics de la manera més ràpida i senzilla possible. Encara que en un principi ens hem plantejat dues rutes que ens atreuen per les seves característiques, la principal intenció és pujar als cims del Fitz Roy i del Cerro Torre per la ruta que, donades les condicions en què ens trobem, sigui més assequible.

En el cas del Fitz Roy hem escollit la ruta CHOVINARD, encara no escalada per una expedició catalana, i en el cas del Cerro Torre l'intentariem per la ruta MAESTRI.

Els motius de les poques ascensions amb què compten aquestes muntanyes, assetjades constantment per nombrosos grups de tot el món, són les seves condicions

El Fitz Roy (Arxiu SGIN)

FITZ ROY

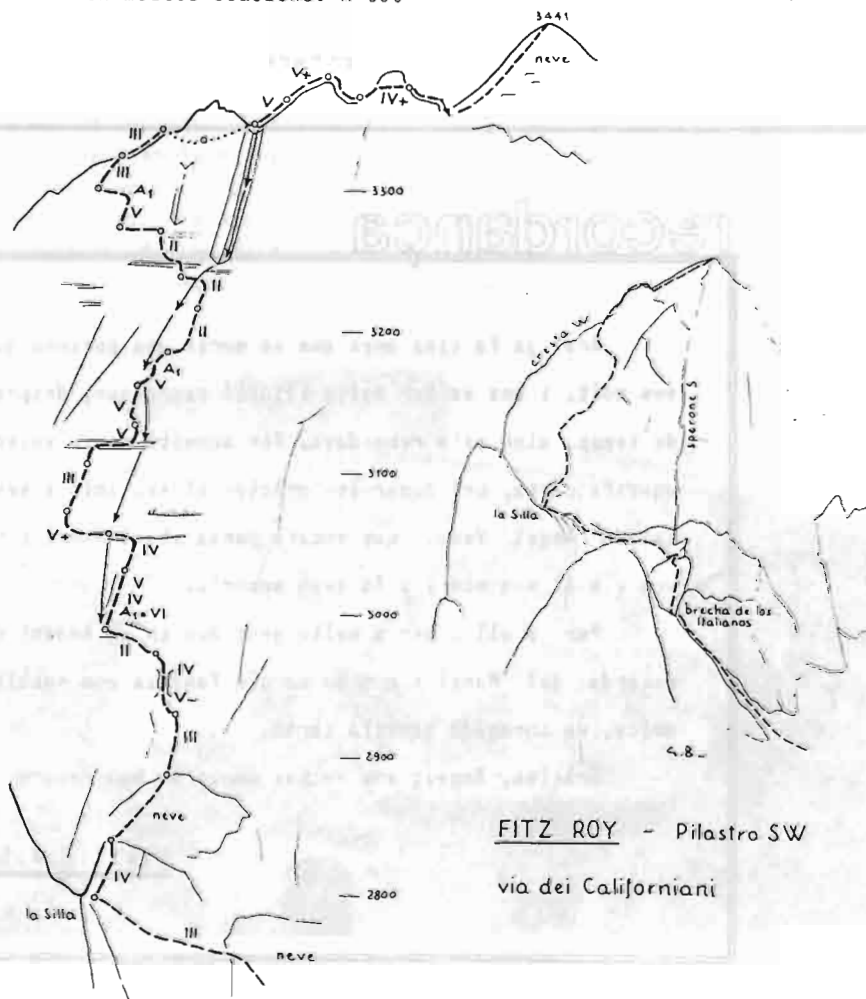

extremes. Estan situades a la part més septentrional dels Andes, entre el Gel Continental i els extensos Deserts Patagònics. Això provoca uns fortíssims corrents d'aire que arriben a 250 km/h i fan impossible la seva escalada en moltes ocasions. A tot

això hem d'afegir el micro-clima de què gaudeixen, sobretot el Cerro Torre, amb el seu barret de tempestes i núvols quasi perpetu.

ÀNGEL VEDO

Cap d'Expedició

* RIGLOS

Mallo pisón, via: "Alberto-Rabadà"
Mallo pisón, via: "Doctor Infierno"
Los volaos, via: "Tam-tan-go"
"Mouskovskaya"
"Anís del Mono"

* VILANOVA DE MEIÀ

Roca dels Arcs: "Papisuca"
"Necromicon"
"Lleida"

* TERRADETS

Paret de les Bagasses: "Jardí dels déus"
"Colores"

* MONTSERRAT

Cavall Bernat: "Anglada-Guillamon"

* ESCALADA DE DIFICULTAT:

- . Talaia : "Oeste" 7a+
- * Bajo el precio de la ley" 7a
- "Fes Flay" 7a
- "Enemiga mia" 7b
- . La Riba: "Misión Imposible" 7a+
- . Garraf: "Wall 9000" 7a+
- . Vallirana: "Petonois" 7a
- . Penyes: "Fluido rosa" 7a+
- . Sant Llorenç del Munt: "Performance" 7a

*Grup
d'Escalada
i alta
muntanya*

*Activitats
Realitzades*

* DIVERSES ESCALADES A:

- . Facu (1a.Integral,via: "Strogman")
- . Montserrat
- . Vallirana
- . Sant Llorenç del Munt
- . Les Penyes (1a.Integral, via: "Ximo")
- . Talaia
- . Garraf
- . La Riba
- . Siurana
- . La Mussara
- . Pic del Martell

recordança

Ara ja fa cinc anys que va morir una persona que estimàvem molt, i ens va fer molta il·lusió veure que, després de tant de temps, algú se'n recordava. Per aquesta motiu volem escriure aquesta carta, per donar les gràcies al seu amic i mestre d'escalada Angel Vedo, que encara pensa en el Manel i ha dedicat una via al seu nom i a la seva memòria.

Per a ell i per a molta gent que en un moment o altre es recorda del Manel i que no en són família com nosaltres, sinó amics, va adreçada aquesta carta.

Gràcies, Angel; ens en has donat un bon record.

Família Muñoz

Participació de l'A.E. Talaia en Marxes Intersocials

*Les
Marxes
d'Orientació
i de
Regularitat*

El dia 21 de maig, tretze equips de la nostra agrupació participaren en la VIII Marxa i Aplec Excursionista de Veterans de Catalunya, organitzada enguany per la Secció Excursionista del Centre de Lectura de Reus. Per una vegada -i esperem que no sigui la darrera- aconseguirem sotraure'ns del complex de "matusalems" que aparentment creiem imprescindible assumir per a participar en aquests actes. Fins ara, semblava que haguéssim delegat la representació exclusiva al matrimoni Planas-Muela. Deixant-nos, doncs, d'aquestes perniciosos manies sortírem de bon matí amb diversos vehicles particulars i per rutes diferents férem cap a la vila vermella de Prades.

L'itinerari de la marxa era des de Prades cap al cim del Tossal de la Baltassana, la Roca del Grinjol, la Cova del Pere, el Coster de Gallissana, les Roques del Corbs, Santuari de l'Abellera, l'Ermida de Sant Antoni i Prades. Els participants foren obsequiats amb un entrepà i begudes al control d'esmorzar, altres regalets en diferents controls i amb una generosa arrossada al final, regada amb vi del Priorat. Tot de molt bon agrair.

Intimament m'hagués agradat molt més l'obsequi d'un mapa amb més contingut toponímic, però ja hi estem avesats. La gran riquesa de noms de lloc recollits pels mestres d'excursionisme Josep Iglesias i Joaquim Santasusagna

és omesa en la cartografia de les marxes tarragonines; s'hi consignen, únicament, els llocs més comuns i que no aporten gaires novetats d'una edició a l'altra. Si més no, en la darrera Marxa d'Orientació que organitzàrem, que discorria per la Vall de la Glòria, Serra del Pou i Vall del Micanyo, s'haurà pogut comprovar el nostre intent d'esmenar aquestes decebedores absències.

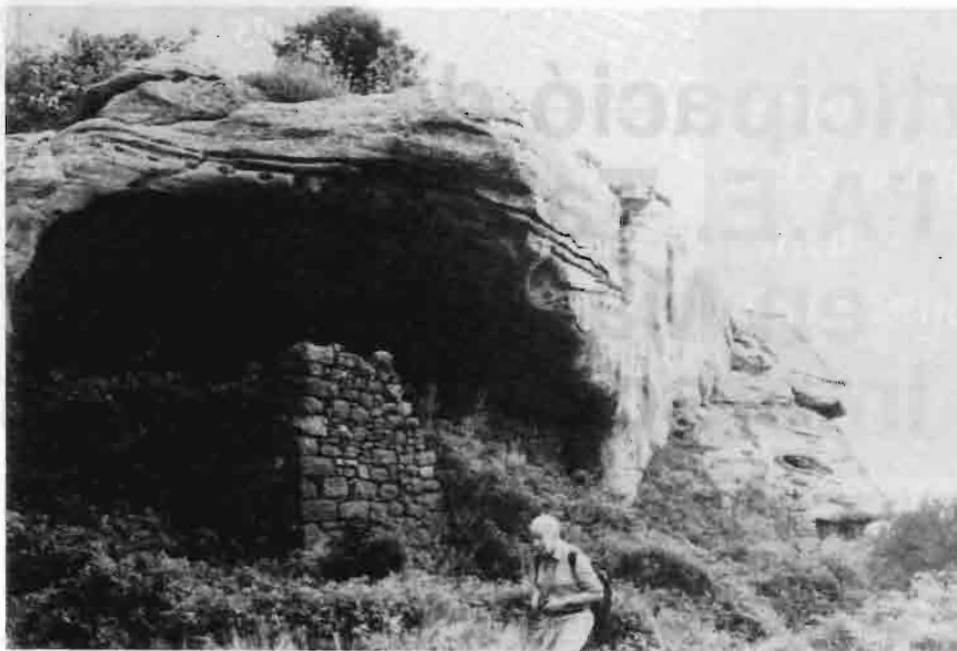
La nit del 3 al 4 de juny se celebrà la Cursa Nocturna d'Orientació. El sotasignat no hi assistí; esperem que algú dels equips que hi participaren ens ho expliqui.

El dia 11 de juny, un sol equip (la gent talaïenca assistien massivament a la darrera etapa del GR-2 de Terrades a la Jonquera) participà en la Marxa d'Orientació per Descripció celebrada amb motiu del XXV Aniversari de la fundació de la delegació de la U.E.C. d'Igualada.

La cursa s'iniciava a la plaça de l'església de Carme, i seguia paral·lelament la riera d'aquest nom fins a l'interessant poblat d'Orpí on esmorzàrem i contemplàrem la torre poligonal de l'antic castell i l'absis romànic de l'església de Sant Miquel, la rectoria de la qual fou utilitzada fa bastants anys com a casa de colònies per a infants de la parròquia de la Geltrú, si no anem errats. D'aquí es pujava fins a l'enrunat nucli de Feixes. Una vegada més no he pogut examinar amb atenció els detalls arquitectònics de la Casa Alta, però m'advertiren que era una temeritat entrar-hi pel perill d'esfondrament. Des d'aquell punt enlairat poguérem contemplar un extens panorama de les serres de Collbàs i la Tossa, de Miralles i d'altres més allunyades. Es baixava cap a la Font Bertrana, de fresca i agradable aigua, i per un costerut grau (el mateix on ja fa setze anys en Pàmies ens donà un en-surt) es davallava fins a les im-

Castell d'Orpí (Foto: J. Virella)

mediacions de Carme i s'arribava al mateix lloc d'on havíem sortit. Una curta, però no exempta d'algun esforç, marxa excursionista, amb bastants obsequis i atencions als participants. A les dues de la tarda, la classificació, a base de computadora, estava ja feta i enllestida, i es repartien els premis obtinguts. El nostre equip, Toni Sagarra-Joan Virella, quedà classificat en el 27è lloc entre els 54 equips participants.

En fraternal conferència amb els organitzadors els animàrem a prosseguir en aquesta activitat. La zona muntanyosa meridional de la comarca de l'Anoia ha estat un dels indrets predilectes de la Talaia per a programar-hi diverses marxes intersocials. Altres indrets d'aquest interessant territori esperen ser divulgats de cara als marxadors.

Joan Virella

Cova d'en Pere - Prades (Foto:J.Virella)

Roca del Guinjol - Prades
(Foto:J.Virella)

La Casa Alta de Feixes (Foto:J.Virella)

Secció
de
Cultura

Cicle
d'Excursions
"Coneguem
Catalunya"

EL CONGOST DE MONT- REBEI

En aquesta dissetena ocasió, la Secció de Cultura ha volgut donar a conèixer un racó del nostre país ben inexplorat per una gran majoria; un propòsit que s'havia anat ajornant des de les primeres sortides de "Coneguem Catalunya", però la bellesa i espectacularitat de l'indret ha fet que els organitzadors no defallissin i, així, el propassat dia 28 de maig s'ha pogut realitzar aquesta esperada excursió.

L'itinerari a peu, objectiu principal de l'excursió, parteix del poblet de Corçà (agregat al municipi d'Àger). Ben seguit observem ja, a baix, l'embassament de Canelles, abans d'albirar dalt del cingle d'un contrafort de la serra l'ermita de la Mare de Déu de la Pertusa. Des del collet, atansar-se a l'ermita és una temptació ben suggestiva, per bé que voluntària. La contemplació propera d'aquesta construcció romà-

nica, totalment sostinguda sobre l'espadat, estimula l'ànim i relaxa l'esperit del caminant, deleuós per fruir de panoràmiques com la que des d'aquí pot abastar.

Davallem lleugerament fins a albirar, davant nostre, la muralla del Montsec d'Ares i, a la llunyania, el castell de Sant Llorenç. Ara baixem sobtadament fins al llit del barranc, i iniciem la pujada fins al proper mas ensulsiat de la Pardina, a la vora d'una font voltada de pollancre; un arbre monumental ombreja l'era i estimula la parada de reagrupament. L'autocar petit ha hagut de fer dos viatges i és en aquest punt on s'uneix el segon contingent de marxadors.

Ara el pendent és pronunciat; tant, que ocasiona el defalliment passatger de dos excursionistes. La visió aèria de la conca és excepcional en tot moment; el color verdós de l'aigua morta del pantà contrasta amb la lluminositat encegadora del sol que bat sobre els propers cingles, aureolats d'un silenci espadridor.

Arribem a la cleda de la Faixa, uns corrals o habitacles que han aprofitat la curvatura de la bauma. Uns revolts més i copsem, per primer cop, l'entalla impressionant del congost. La constant erosió de les aigües de la Noguera Ribagorçana durant mil·lenis ha produït un tall gegant per travessar el Montsec. Ara, però, i des del 1977, l'embassament de Canelles ha inundat les costes baixes del congost i el corrent sorollós de l'aigua s'ha aturat; el paratge s'ha transformat, el riu ha deixat de ser riu i s'ha convertit en aigua aturada, el silenci presideix l'indret i el

El Congost de Mont-rebei (Foto:Toni Sagarra)

nivell de l'aigua cobreix el camí obrat cinquanta anys enrere. L'itinerari vell ha esdevingut inaccessible... És aleshores quan comença la mobilització, fonamentada en una crítica reivindicativa en els medis informatius on les agrupacions excursionistes juguen un gran paper. A la fi, l'empresa ENHER assenteix a la reconstrucció del camí tallat a la roca en un nivell superior d'uns seixanta metres. No sense dificultats ni impediments, el Camí Nou s'inaugura el 17 d'octubre de 1982.

Ja des de la primera visió del congost, apareix ben visible el trauc serpentejant que a mitja alçada ressegueix el cingle de la paret oriental; els marxadors semblen com formigues que es dirigeixen al cau. La fotografia és inexcusable. Abans d'encetar el camí, però, en una raconada, passem a frec del Mas Carlets i la font del Rajolí, que sadolla l'excursionista assedegat. Fem petar la xerrada una estona amb el guarda que vetlla la casa-refugi i ens amplia els coneixements que posseïm de l'indret.

Poc després entrem en el camí del congost pròpiament excavat a la roca. Les parets s'apropen paulatinament i a voltes observem l'aigua encaixonada. El xiscle ronc dels rapinyaires omple l'escanyall d'una sonoritat prodigio-

sa. Hom ha de fitar a terra mentre camina i només mirar a baix quan s'ha ben aturat, cosa que procura fer sovint. De sobte, hem de traspasar un petit túnel d'uns sis metres de llargada, acció aquesta que complementa la magnitud de l'escenari. Els revolts se succeeixen un rere l'altre tot adaptant-se al plegament de la muntanya i proporcionant al marxador excel·lents panoràmiques dins d'un camí que no sol depassar els 150 cm d'amplada.

Tot ha de tenir un final, penssem, quan les parets se separen novament. Hem vingut la seva intimitat envoltada d'un paratge majestuós i superb. Ara la senda contorneja i ens proporciona una altra agradable sorpresa en abastar el barranc de la Maçana: es tracta d'un pont penjat sobre el llit del riu, a 22 m d'alçada. Un element simple i funcional de línies justes i proporcionades. Sembla talment una joguina mecànica: una passarella de 53 m de llum i un metre d'amplada, on la plataforma s'ha resolt en una railinga metàl·lica de 3 x 3 cm que permet obertament la visió inferior.

Després veiem, ben a prop però just a l'altra riba, l'ermita romànica de la Mare de Déu del Congost, anomenada la Vella. Molt més enllà, enlairada sota la tor-

re del castell de Girbeta, la capella Nova, també de tradició romànica. El paisatge, sense desmereix, canvia sustancialment i perd grandiositat mentre apareixen els primers símptomes de cansament. Un camp violat de flors mereix encara l'atenció del marxador, poc abans d'arribar a la central elèctrica del Pont de Montanyana, on acaba la marxa.

En pocs minuts ens trobem asseguts a taula els cent excursionistes que hem omplert els dos autocars sense que sobrés cap seient. No hi manca el tradicional brindis en honor al Sant Roc del Pi Gloriós, que ha esdevingut una tradició en aquest tipus de sortida. Altrament l'organització ha facilitat l'element essencial en repartir dues caixes de xampany. La xerinola no està pas renyida amb la pràctica excursionista i després d'una jornada inoblidable com aquesta, bé cal una estona de gatzara i diversió.

Ha estat en definitiva una excursió que no oblidarem ja mai. Una sortida amb 68 marxadors que marca una nova fita pel gran nombre de participants. Els acompanyants, com s'ha fet sempre, han estat atesos i se'ls ha proporcionat una ruta turística que els ha portat a visitar llocs tan interessants com la Baronia de Sant Oïme, la vila d'Ager amb la seva col·legiata de Sant Pere, i el poblet mig perdut de Montanyana que, sense voler estendre'm, diré que conserva unes particularitats certament excepcionals.

L'essencial continua essent el missatge, no el missatger. Donar a conèixer la nostra terra i estimar-la com cal. Una activitat, aquesta, que, després de vuit anys segueix ben viva, que manté l'organització unida amb el mateix criteri, il·lusió i servitud del primer dia. Certament queda llunyana aquella primera sortida al Collsacabra, on el dossier es confeccionà en una sola tarda de dissabte... Des d'aleshores moltes coses han canviat, no pas el pensament de les persones. És significatiu constatar que són molts els qui, deixant-se de ficcions, volen "repetir l'experiència" de conèixer el nostre país amb nosaltres.

Antoni Sagarra i Mas

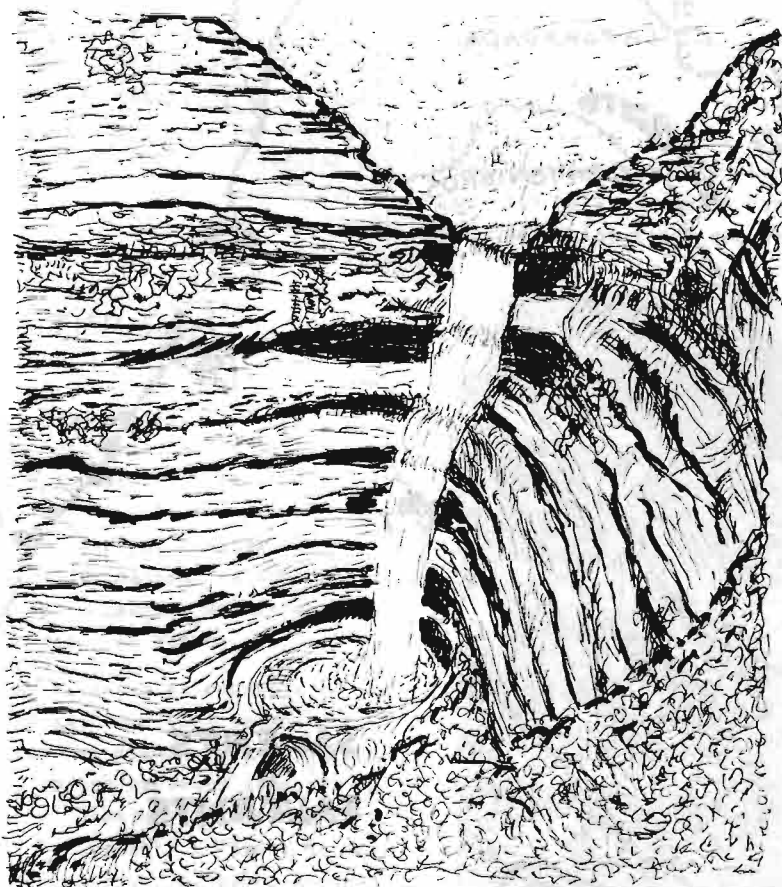
Ermita de la Pertusa - Montsec (Foto: Toni Sagarra)

SALLENTS

I

SALTANTS

SALT DE TIRABOUS a la RIERA DE BALÀ

Fa poc temps, tots els participants del GR tinguérem el goig d'encaminar-nos per una de les comarques naturals més característiques de Catalunya: el Collsacabra. Comarca d'una especial estructura orogràfica, de paisatges ferrenys i escabrosos, espadats penyals i aplomades cingleres de vigorosa coloració, d'altiplans matissats per una abundant i ufanosa vegetació arbòria, enriquida per una gran varietat d'espècies diferents que viuen i es reprodueixen sense la intervenció humana. Una comarca que fou habitada des dels temps més remots aprofitant les vores encinglerades que formen balmes i aixoplucs. La població es mantingué en l'època romànica, com sabem pel testimoni de nombroses parròquies; avui el despoblament només l'han experimentat les petites masoveries, però no les grans pairalies.

El més impressionat, però, són els saltants i les cascades que es formen en els rierols o pels abismes dels sallents. Aquests saltants, de gran espectacularitat, són el millor regal per a l'excursionista, quan aprofitant l'avinentesa d'un bon cabal d'aigua, té la sort de presenciarlos i sentir-ne el brogit enmig dels ignots i feréstecs racons de les rieres del Collsacabra.

Al Collsacabra, hi cauen més de 1.200 l d'aigua per metre quadrat en el transcurs de l'any. Les rieres, de cabal perenne i de curt recorregut i d'un gran desnivell, s'estimen pels sallents oberts a les cingleres; hi ha tants salts d'aigua com no n'hi ha en cap altre indret.

La riera de les Gorgues: el seu desguàs era al riu Ter, a la Teuleria, molt prop del gual que s'havia de travessar per anar a l'ermita de Sant Pere de Casserres, venint de Manlleu. Avui és cobert per l'embassament de Sau. Aquesta riera té un seguit de saltants i congostos: el gorg de l'illa, el salt de les Paganes, el del Còdol, etc. En un curt recorregut reuneix uns punts d'atracció de diversa mena que són justament apreciats. Riera amunt, proper a Cantonigròs, trobem el

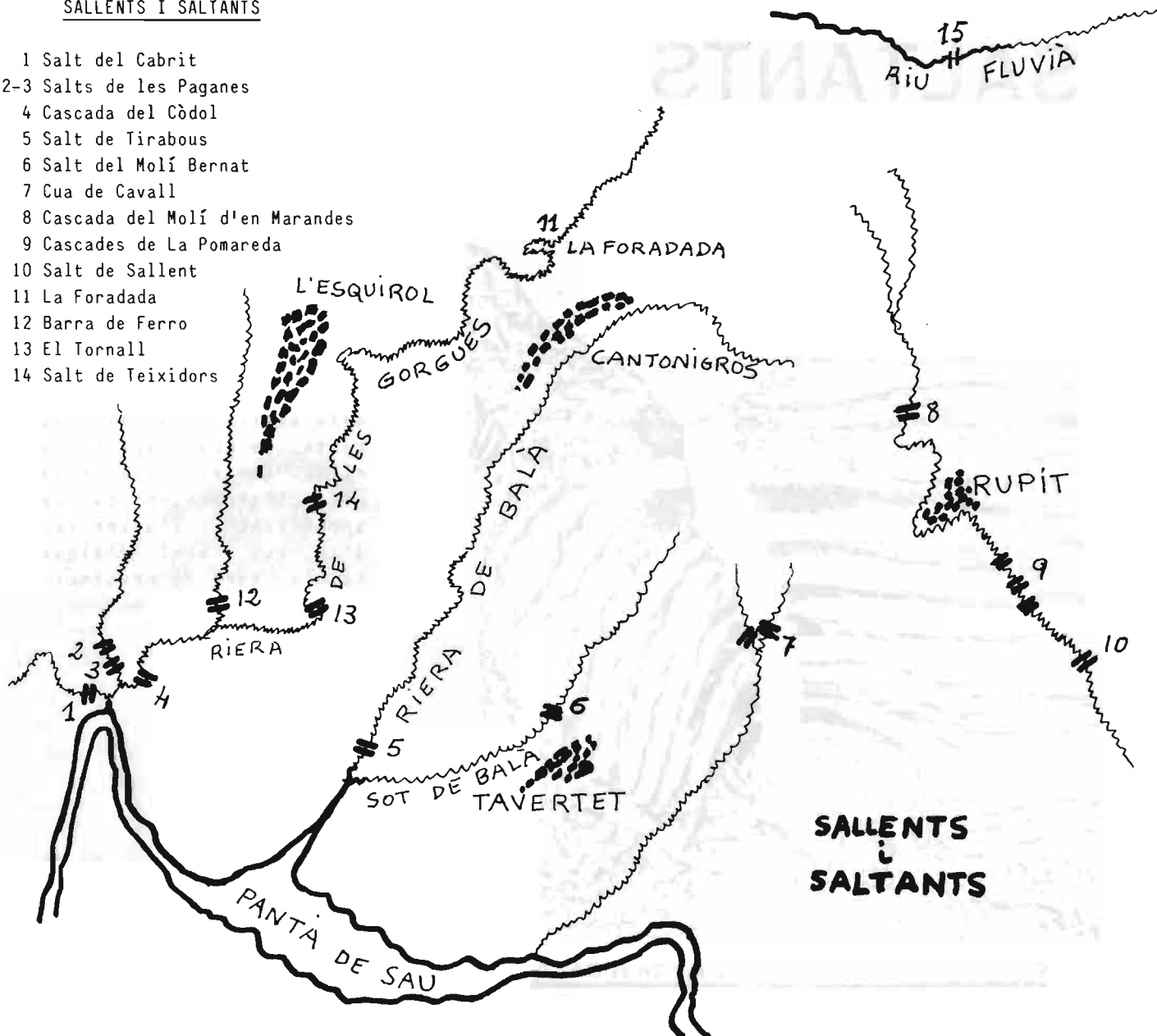
bell indret de la Foradada; és el lloc més feréstec i original, encara que l'únic camí per a baixar-hi és una mica complicat. El Sot del Balà: aigües amunt hi ha el salt del Molí Bernat, sota Tavertet, i a la riera de Balà el formós salt de Tirabous, un dels més notables. La riera de Rupit: des de la cascada del Molí d'en Marandes al mateix Rupit, i aigües avall fins al salt de Sallent, hi ha els de la Pomareda. Més enllà, cap al nord, en el riu Fluvià, hi ha el famós sa-

llent de la Coromina de Falgars, que forma el saltant de major alçada de tot el Collsacabra. Nosaltres, amb el GR, hi passàrem aquest hivern; però no tinguérem sort, poca aigua i, a més, gelada del tot. Ens adonàrem, però, de la seva bellesa. Aquest salt, vist des de la carretera que d'Olot passa per la vall d'en Bas, es destaca com una veta blanca pel seu cabal i la seva alçada i vistositat.

JOSEP VOLTÀ

SALLENTS I SALTANTS

- 1 Salt del Cabrit
- 2-3 Salts de les Paganes
- 4 Cascada del Còdol
- 5 Salt de Tirabous
- 6 Salt del Molí Bernat
- 7 Cua de Cavall
- 8 Cascada del Molí d'en Marandes
- 9 Cascades de La Pomareda
- 10 Salt de Sallent
- 11 La Foradada
- 12 Barra de Ferro
- 13 El Tornall
- 14 Salt de Teixidors

EL BARRI DE LA COLLADA- SIS CAMINS

Els excursionistes, pel fet d'haver escollit lliurament la nostra afició, ens obliguem a conèixer profundament el nostre país trescant per valls i muntanyes. En aquest sentit creiem que també tenim el deure de conèixer l'entorn més immediat, concretament el del nostre terme municipal. Relativament en el curs de pocs anys, els defores de la ciutat han sofert un canvi radical, quasi impossible d'identificar amb la visió que en teníem d'un passat no massa llunyà, especialment per a aquelles persones que faci temps que no els hagin visitat.

Aquests estudis del terme no són nous a l'entitat. Cap a l'any 1965, un nombrós grup de talaiencs portaren a cap un seguit d'excursions tot resseguint els límits del terme; aquestes sortides donaren una experiència molt profitosa que quedà reflectida a la premsa local. Recentment, l'amic Toni Sagarra inicià una sèrie d'articles amb el títol de "El territori urbà de Vilanova i la Geltrú" (Apunts per a un estudi de millora de la situació actual), que desitgem que tinguin continuïtat. En Vicenç Carbonell també ha donat periòdicament notícies de masies, cases pairals, sínies i indrets del terme vilanoví i el seu entorn.

A Vilanova es produeix el fet paradoxal que cada vegada que és editat un plànol urbà de la ciutat, en uns raconets adequats, hi figuren les urbanitzacions "Aragai", "Ibersol" i "Santa Maria", i en contra, el barri anomenat la Collada-Sis Camins, un dels més populosos del terme, queda en blanc.

Hem de fer un parell de precisions. Primera: del nom de la Collada-Sis Camins creiem que en som culpables per la publicació, l'any 1977, en el desaparegut Setmanari de Vilanova", d'un article referent a les barriades clandestines que cenyien l'entorn urbà. En realitat la nomenclatura d'aquella zona és molt més complexa. La segona és que el traçat vial d'aquell sector és força complicat, ajustat a estrets camins preexistents i amb una xarxa viària quasi laberíntica i de poca amplària per tal d'explotar al màxim el metre quadrat de terreny. Hi ha un seguit de, diem-ne carrers, passatges, passatgets i passadissos el traspàs dels quals a un plànol es fa difícil. Per a nosaltres això ha constituït un repte que hem acceptat i que tractarem de portar a cap, no tan sols en aquest barri sinó en totes les zones que legalment

o il·legal han estat "urbanitzades". I ho diem amb sornegueria, ja que, per posar un exemple, el sector de "Santa Maria" ens ha quedat un xic diferent del que presenten els plànols editats.

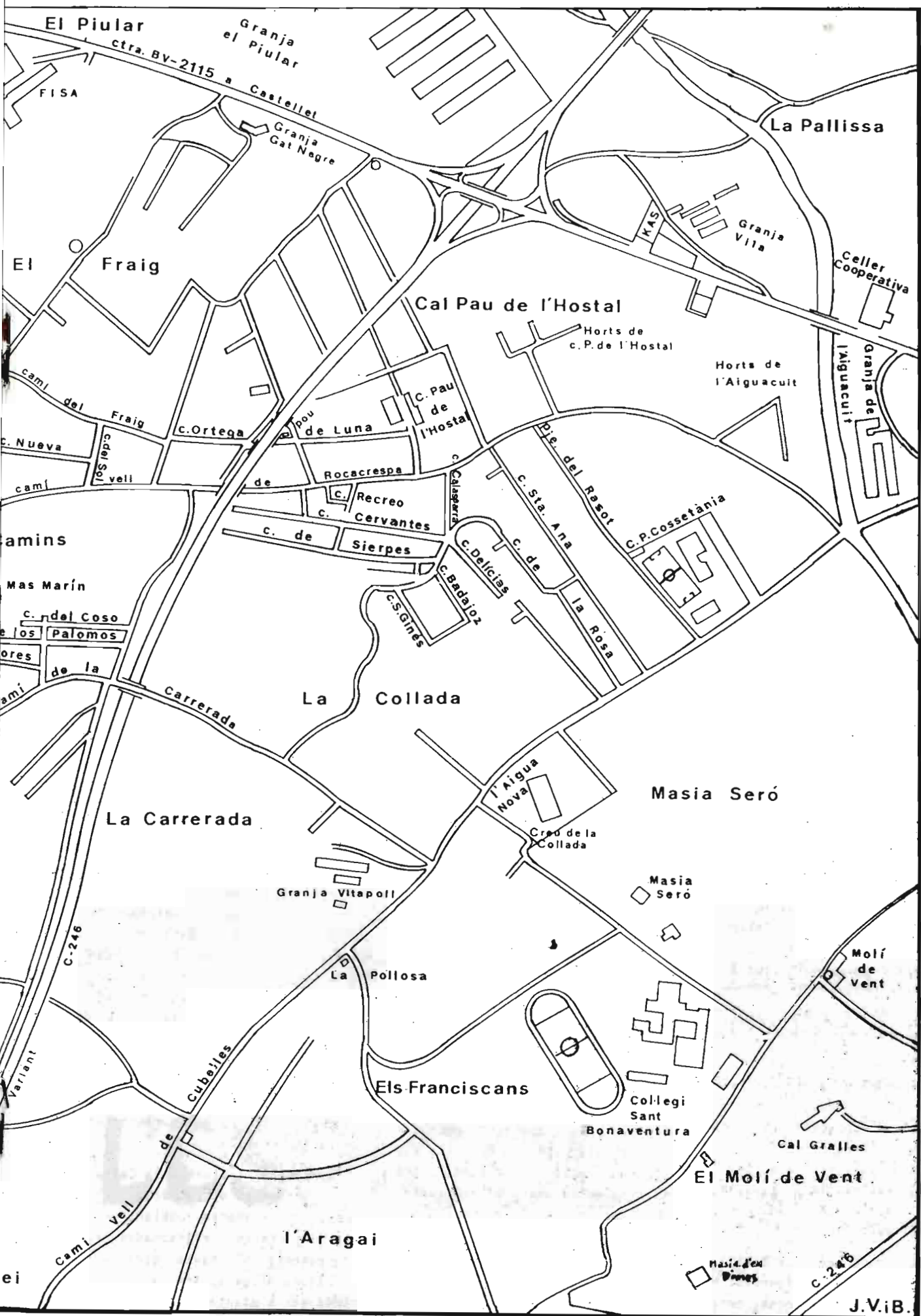
Quan el passat octubre el batlle Jaume Casanovas tingué l'amabilitat de visitar el nostre local social per a fer-nos una exposició dels projectes municipals immediats i sotmetre's a les preguntes dels socis, assegurà que era imminent l'entrada de maquinària al barri de la Collada-Sis Camins per tal d'establir-hi bons accessos i ordenar els vials existents. Creiem que ara és el moment de presentar el plànol d'aquest sector tal com és actualment, amb retorçats camins i la parafernàlia complementària vigent, i tractar de fer una anàlisi de les diferents zones que el conformen, procurant d'aplicar-

Enllaç amb la carretera de l'Arbog des de la Collada (Foto: J. Virella)

(nomenclatura provisional)

hi la toponímia tradicional. És una primícia que hem volgut oferir als nostres consociis.

També hi és inclòs el nomenclàtor provisional, com a valor anecdotic. Els veïns que han posat els noms són conscients de la seva provisionalitat i accepten que en el seu dia l'Ajuntament n'imposarà uns altres. La majoria d'ells són repetició d'altres ja existents al casc urbà: Bilbao, Montserrat (dos), Gaudí, etc. Altres són de veïns poc modestos que es creuen dignes de fer figurar el seu cognom en la placa d'un carrer: Güell, Serra, Ortega, Rosa, Prat, etc. En fi, pocs d'acceptables, i la majoria discutibles. Hi ha unes normes clares propugnades per la Ponència de Nomenclatura del municipi: el nom tradicional dels antics camins i contrades ha de subsistir. En aquest sentit tindrem uns carrers denominats de Rocacrespa, de la Carrerada, del Mas Palau, de la Torre d'en Vallès, dels Sis Camins, del Fraig, etc. que passaran a ser oficials.

Com ja hem indicat, el nom de la barriada de la Collada-Sis Camins és només el genèric per a designar aquesta gran barriada de formació anàrquica. Les primeres parcel·lacions es feren ran del Camí Vell de Cubelles, al costat anomenat la Collada, i es va estendre posteriorment en direcció als Sis Camins i més enllà. És un cas paral·lel al de les Roquetes, amb edificacions inicials prop de les tanques de Solicrup en el paratge roquer que portava aquell nom tradicional i que després s'estengué en direcció nord abastant altres paratges i assolint una extensió insospitada al principi.

També aquesta barriada vilanova ha sofert aquesta extensió insospitada, abraçant de forma inconnexa altres sectors com Cal Pau de l'Hostal, el Fraig, la Torre d'en Vallès, la Turbina, Mas Palau, Somella, Mas Joliu i la Plana del Rei.

Completament separada i aïllada del casc urbà de Vilanova, hi té diverses rutes d'accés, totes força precàries. Dues d'elles te-

nen l'entrada pel Camí Vell de Cubelles. La primera és l'antic Camí de Rocacrespa, que té l'arrencada just al qual encimentat del Torrent de l'Aiguacuit, a l'encreuament amb el citat Camí Vell de Cubelles. L'altre és al punt més enlairat de la Collada, on cal seguir la branca de la Carrerada que porta a la Torre d'en Vallès i els Sis Camins. Altres entrades són a la carretera de l'Arboç. El vell Camí ral, situat enfront de la carretera de la Plana i, més al nord, el Camí del Mas Palau, el més ample i de més bon pis. Tots conflueixen als Sis Camins.

Hom pot suposar d'antuvi que és una desordenada zona del que se'n diuen horts familiars (que n'hi ha molts), quan podem assegurar que hi ha força habitatges d'ocupació permanent, degudament censats. A més de les masies, sínies i granges que es poden trobar en un nucli fins fa poc, i encara ho és, rural, hi podem comptabilitzar tres indústries metallúrgiques, un taller de fusteria, dos col·legis d'EGB i un Taller d'Ocupació per a Disminuïts. I creiem quedar-nos curts, ja que hi podem veure comerços de queviures i diversos bars, que és el que més hi ha, com ja és costum.

Passem seguidament a fer un petit historial de les diverses zones i un estudi orientatiu de les divisions i nomenclatura que els pot correspondre.

La Collada

Pel maig de 1962, un anunci en el periòdic local oferia parcel·les a la Collada a sis rals el pam quadrat. L'Alcaldia advertí als possibles compradors que en aquella zona no hi havia pla d'urbanització i per tant no era terreny edificable. D'anys enrere existia en aquell sector Can Godessart (més tard Mas Angela) i alguna altra edificació de caràcter rural. El venedor replicà que no oferia parcel·les edificables, sinó de conreu.

Els terrenys es vengueren com bresques i quedaren formats quatre vials d'accés a partir del Camí Vell de Cubelles. Aquests vials són tan estrets que, encara avui dia, quan un vehicle de quatre rodes hi entra de cara, ha de sortir de cul. A frec del colligi Cossetància hi ha el primer vial que discorre paral·lel a un sinuós rasot d'escorrenties pluvials provinents de les planes de Cal Pau de l'Hostal. Es diu que el passatge no té nom però que solen anomenar-lo del Rasot. Com que respon a una realitat l'anotem com a bo. Posteriorment, en un plànol oficial el veiem designat amb el nom de "el Torrent", denominació que jutgem exagerada. El segon vial és denominat de la Rosa, però no amb referència a la flor, sinó a una de les veïnes que porta aquest nom. El tercer és el de Santa Ana, nom existent al casc urbà. Altres passatges són conceptuats com a privats i mantenen tanques a l'entrada, a pesar del seu caràcter comunitari.

En uns quatre anys quedà formada aquesta barriada d'orts familiars, com solen designar-se, i entre les casetes per a guardar-hi atuells i utilitzables com a aixopluc, se'n podia veure alguna de més volum i dedicada a habitatge permanent. Com una taca d'oli, la parcel·lació s'estengué en direcció al vell camí de Rocacrespa, prop de la Torre d'en Vallès i fins als Sis Camins, on tenim anotat que pel setembre de 1969 s'hi anava formant un incipient carrer. De fet, els dos sectors Collada i Sis Camins no arribaren a unir-se mai, i posteriorment, el pas de la Variant els separà definitivament. El que s'havia format enfront de la Torre d'en Vallès i el dels Sis Camins sí que han acabat formant un sol nucli, de què parlarem en una altra ocasió.

Tornant al sector de la Collada, a darreries de la dècada dels seixanta, s'anaren poblant unes antigues feixes esgraonades on, antigament, hi havia garrofers i alguna olivera. Ara ja no eren horts per a plantar-hi cols, sinó per a bastir-hi una caseta. Es

formà un carrer ascendent i de traçat sinuós al final del qual sortien dues branques en direcció a ponent. El primer carrer porta provisionalment el poc fonètic nom de Calasparra, que correspon a una població murciana de les ribes del Segura. En un plànol l'hem vist traduït, faceciosament, amb la versió Cal Esparra. Les dues branques que en sortien eren batejades com a carrer de la Sierpe, copiat d'un vial sevillà, i carrer de Cervantes, que ja tenim a la ciutat. Aquest segon carrer està limitat en direcció a ponent per una antiga excavació rectangular que lllinda al camí de Rocacrespa. Sembla que en deien el Clot de la Mina, ja que en una de les parets terroses hi havia una porta reixada que donava pas a una conducció del que se'n deia l'Aigua Vella. Aquesta excavació subsistí fins que es feren les obres a la Variant, que ocuparen el clot i queda tapat pel pont i el talús de terra. Altres carrers d'aquell indret són el de Las Delicias (hi ha un bar amb el mateix nom), Badajoz, San Ginés i Recreo, tots propers al camí de Rocacrespa. També hi havia dos bars, el "Pitu" i "La Collada" al Camí Vell de Cubelles, que ja fa temps tancaren.

El que acabà donant caire de veritable barriada a la Collada fou la instal·lació del col·legi Cossetània. Pel gener de 1976 s'autoritzava la construcció de l'edifici i el 9 de gener de 1977 s'inaugurava com a escola.

El nom de la Collada, com a partida de terra, és citat ja en el Cadastre de 1739 amb la denominació de la "Cullada de Enveja" amb vint-i-dues peces censades. D'aquestes, n'hi havia poques al nord del Camí Vell i, en canvi, cap al sud comprenia el que avui dia és dipòsit de l'Aigua Nova, el Mas Seró, el Molí de Vent i Cal Gralles.

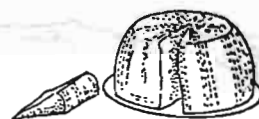
Bona part del terreny que conceptuem de la Collada, en el Cadastre queda censat en l'extensa partida del "Faraix", de què parlarem en el seu dia.

Hi ha un mapa del terme de Vilanova amb la divisió numerada de les partides o polígons de terreny que el conforma. El núm. 36, Fondo del Fraire (deu voler dir del Fraig), és limitat pel Camí Vell de Cubelles, la Carrerada, els Sis Camins, el Camí ral i la carretera de l'Arboç, o sigui que, a més de la Collada, hi queden

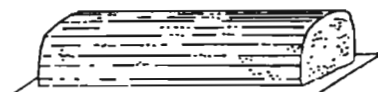
inclosos els nuclis de l'Aiguacuit, el pla del Fraig, Cal Pau de l'Hostal i els Sis Camins.

El futur barri de la Collada, creiem que hauria de quedar clos pels amples vials que han de facilitar l'accés al sector: al nord, pel que substituirà el vell camí de Rocacrespa, i al sud, pel de Cubelles, també notablement millorat. Per llevant tindrà la carretera de l'Arboç, i per ponent la Variant. Però, realment, el pervindre d'aquesta barriada queda greument hipotecat pel pas de l'anomenada Via de Ronda Nord, que la travessa pel bell mig.

Joan Virella

**La Casa del
Formatge fresc**

Rambla de la Pau, 103 • Telèf. 815 13 11
VILANOVA I LA GELTRÚ

ESPECIALITATS EN FORMATGES NACIONALS I D'IMPORTACIÓ

... I TAMBÉ PRODUCTES ENERGÈTICS PER A L'ESPORT !

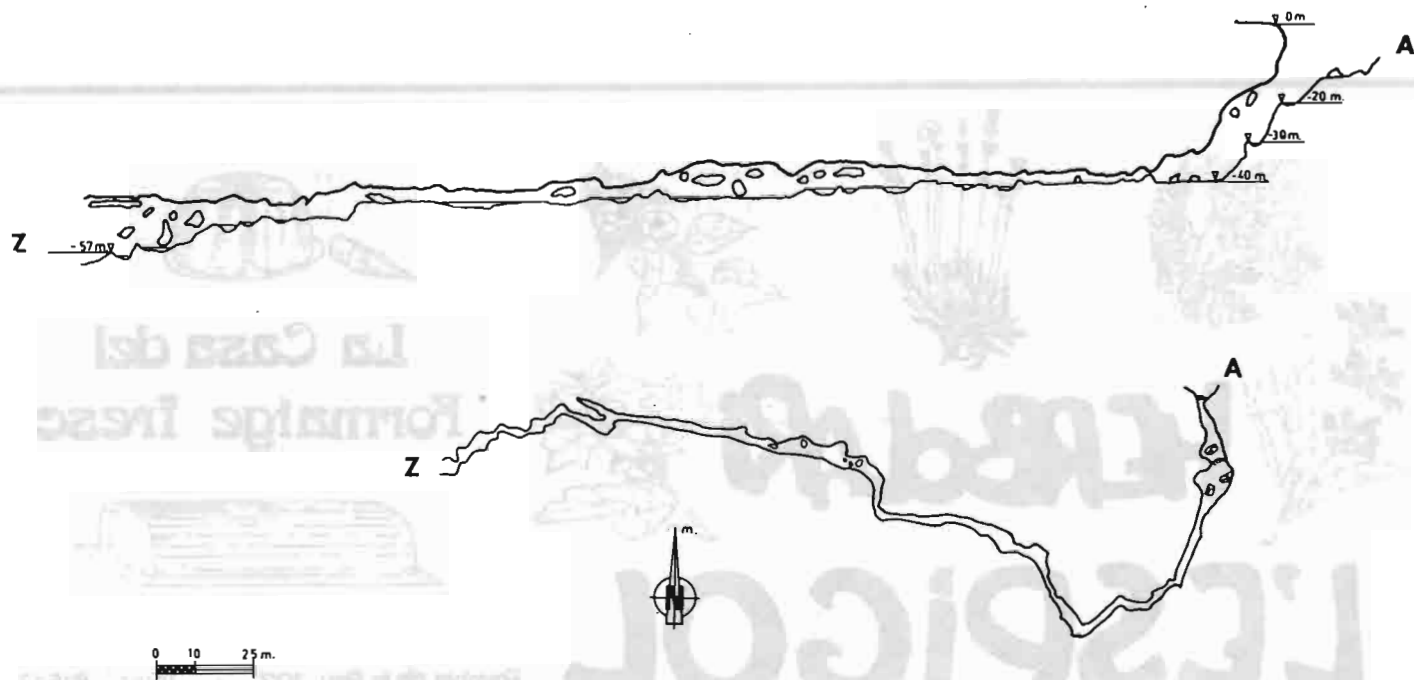
EL 'SUMIDERO de MATASNOS' Conca

El viatge va ser molt tranquil i agradable, ja que les condicions de la carretera no eren dolentes. Cap allà les quatre de la matinada arribàrem a Conca, concretament a uns 500 m de Carrascosa de la Sierra. Vam aparcar el cotxe i ens vam posar a descansar immediatament; a l'endemà ens esperava un treball dur.

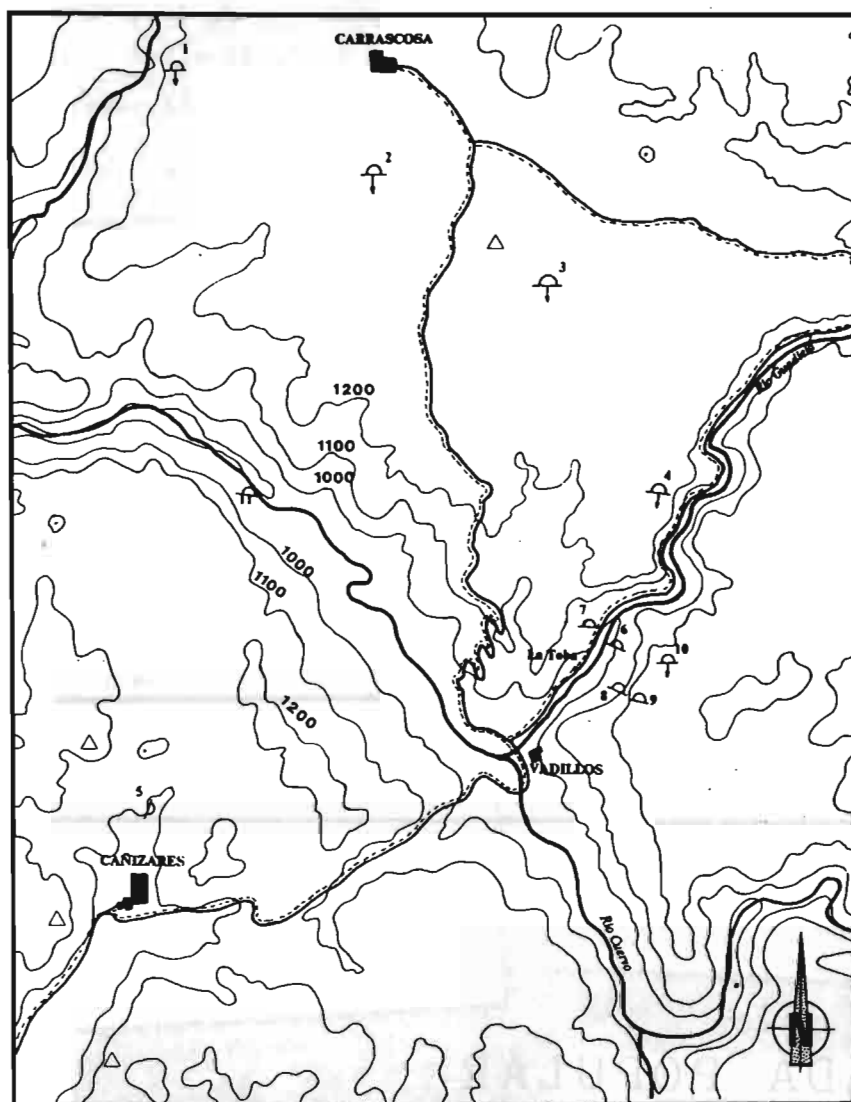
La sortida de Vilanova cap a Conca fou aproximadament a dos quarts de nou del vespre d'un dissabte. Vam sortir el Mam i jo. La nostra tasca concreta era la de reconeixement de la zona i de confecció d'un treball fotogràfic, tant d'aquella zona com de la cavitat corresponent al "sumidero de Mata Asnos" situat en un poble anomenat Beteta-Carrascosa.

un sol fort i el paisatge era preciós. Continuant cap a la dreta, el camí és bastant bo per poder anar en cotxe i finalitza davant la riera on varem fer parada.

Des de l'entrada dels troncs fins a la riera, hi havia uns dos quilòmetres, camp a través. Ens vam calçar les botes d'aigua i ens dirigírem cap al "sumidero". L'aigua de la riera era escassa i baixava amb poca força; això ens anava bé. Vam seguir la riera, que desemboca en el "sumidero de Mata Asnos", aproximadament a uns 400 m.

NOMBRE: SUMIDERO DEL MATA ASNOS (perdiat)	T.M. CARRASCOSA	PROVINCIA: CUENCA
FECHA: Agosto 1978	topografiado por: A. DELGADO, X. GARCIA	dibujado por: X. GARCIA
PROF. MAXIMA: -57 mts. ?	RECORRIDO TOTAL: 400 mts. ?	ESCALA: E.C.N.
G.G.G.		

E.: 1:50.000

Situación de las cavidades entre Carrascosa, Vadillos y Cañizares.

- 1.- Sima de los Gustales
- 2.- Sima Cu-11-0
- 3.- Mata asnos
- 4.- Sima del Barlin
- 5.- Cueva de Atras
- 6.- Cueva de la Ramera
- 7.- Cueva Grande de los Murciélagos
- 8.- Cueva de la Covachilla
- 9.- Cueva del Armentero
- 10.- Sima Dos de Oros
- 11.- Cueva de la Sierpe

Un cop allà esmorzàrem i començarem a preparar tot el material necessari. Arribats a la boca de "Mata Asnos", el Mam va instal·lar una corda de 60 m en un petit talús situat per un spit. En èpoques de crescuda ha de ser espectacular, ja que hi ha un passamanys des del primer spit fins a la mateixa entrada.

Baixàrem el talús i ens trobàrem davant d'un altre spit, i així vam davallar al primer pou, de 11 mp. L'activitat dins del pou és considerable i la forma de la cavitat és espectacular a causa de la forta erosió ocasionada per la força de l'aigua en època

de crescuda. El Mam anava instal·lant i vam arribar al segon pou, de 12 m p on es fa un gir de 80° per la situació del spit. La cavitat, a part que és de grans dimensions, és preciosa per les característiques que reuneix. Era un talús molt lliscant que arriba fins a la gran sala. Seguïrem descendint fins al "Pas dels troncs" a través del qual arribàrem a l'entrada d'un meandre ple de troncs arrossegats per la força de l'aigua; n'hi havia per totes les parts de la cavitat.

Seguïrem endavant i, tot realitzant el treball fotogràfic, arribàrem al "paso del leñador", un estret meandre molt actiu,

que dóna pas a la zona de les "marmites", on se'n troben algunes de bastanta profunditat i s'havia de passar amb les cames obertes per raó de la seva amplada. Hi havia passos de perill extrem en què es podia caure directament a l'aigua.

Cal afegir que la cavitat està molt ben treballada quant al nivell de crescuda i perfeccionament.

Vam arribar al final de les "marmites", després de buscar la continuació, que gira tal com anem baixant cap a la dreta i ens situa en un petit pou, per on segueix el curs del corrent d'aigua.

Abans de la continuació

del corrent descendent de l'aigua hi ha un pas estret que cal passar per dalt en èpoques de crescuda, a causa de la pèrdua d'aigua de l'altre pou, que baixa amb gran força.

Aquí ens vam separar: l'un continuà pel pou de baix i l'altre pel pas de dalt. I arribàrem al primer "passamans", a una alçada considerable per tenir un bon esglai!!! Vam instal·lar el passamans de quatre spits i ens portà a un pou de 3 m p, però abans hi ha una petita sala que té una pèrdua d'aigua. Davallarem al pou amb una gran marmita a sota de nosaltres i posàrem els peus en una roca que sobresurt.

Vam arribar al segon passamans amb grans marmites a sota. La separació entre roca i roca era considerable, per tant no podíem fer altra cosa que instal·lar-lo. Tres spits de passamans ens situà a l'altre costat de la marmita, i arribàrem a una sala on hi ha un pou de 10 m p. L'activitat era molt més forta, l'erosió considerable i el soroll de l'aigua ensordidor. Baixàrem al pou molt actiu i de formacions precioses.

Després d'aquest en continua un de 3 m p, amb una instal·lació natural, però no ens arribava la corda fins al següent pou de 20 m p, i així no vam poder

baixar fins a la sala per manca de recursos i consegüentment vam haver de posar fi a l'exploració.

Allà mateix a la capçalera del pou on no poguérem baixar, vàrem treure uns quants fruits secs i formatge per menjar.

L'ascens fou molt cansat i sortírem a l'exterior molt esgotats físicament. Vam arribar al cotxe i vam sortir aproximadament a les nou de la nit cap a Carrascosa de la Sierra a beure unes cerveses per a compensar el treball i després vam anar de dret cap a Vilanova.

JUANJO

II CAMINADA POPULAR DE LA VALL DE GÓSOL (BERGUEDA)

DIUMENGE, DIA 23 DE JULIOL DE 1989

UNA PASSEJADA DE 18 KM

PELS FRONDOSOS RACONS DE LA SERRA DEL
VERD, FONT DE LES ABEURADES, FONT DEL BOIX I EL MOLÍ

Per a més informació al local social.

La inscripció es tancarà el dimecres dia 19 a les 9 del vespre.

Crònica del 'cotarro' talaienc

CELEBRACIÓ DE LA SETMANA CULTURAL DE SANT JORDI 89

L'abril passat -com ja comença a ser costum- la Secció de Cultura organitzà una Setmana Cultural al voltant de la diada de Sant Jordi, que tot i les bones intencions, no poguérem veure nodrida d'actes tots els dies tal com era el desig dels organitzadors. Dos coneguts escriptors no pogueren assistir a presentar sengles llibres d'excursionisme i natura, ni s'arribà a celebrar el tast a la Masia Cabanyes per problemes de dates.

Els actes restants, que ressenyem més avall, foren un èxit complet i ben segur que impulsaran a l'organització de més i millors per als anys vinents durant unes dates on es manifesten amb més força les característiques culturals del nostre país i també de l'excursionisme.

CONFERÈNCIA DE NA LUPE SELLÉS SOBRE EL MESTRE MANUEL RODÓ

El dia 15 d'abril, i com a preludi de la Setmana Cultural, la nostra associada Lupe Sellés, coneguda concertista -avui jubilada-, amb la col·laboració del Grup de la Tercera Edat, va donar, al local social, una interessant conferència sobre la vida i obra del mestre de música, Manuel Rodó, de qui féu una glossa perfecta, tant de la seva música, que tinguérem el goig d'escoltar, com de les seves innombrables vicissituds a través de diverses orquestres i conservatoris, vicissituds que ella mateixa compartí com a fidel esposa i companya de professió musical.

El públic assistent premià amb sincers aplaudiments i encesos elogis la qualitat de la conferència.

CONFERÈNCIA D'EN JOSEP M. GAVÍN AMB DIAPOSITIVES DE "VARANASI, KASHMIR I NEPAL"

Aquest fou el darrer acte celebrat al local amb motiu de la Setmana Cultural. El dia 21, Josep M. Gavín, conegut excursionista barceloní i autor de nombrosos llibres sobre el patrimoni monumental del nostre país, ens delectà amb una peculiar conferència il·lustrada amb diapositives, sobre tres zones orientals: el Varanasi, el Kashmir i el Nepal. L'excel·lent qualitat de la projecció i els encertats comentaris denotaren l'erudició del conferenciant, que fou premiat amb grans aplaudiments per un públic malauradament poc nombrós. L'acte finalitzà amb la promesa, per part d'en Gavín, de tornar i realitzar una altra projecció que té preparada sobre els parcs naturals dels EE UU.

EXPOSICIÓ D'HERBES REMEIERES, DEL P. VICENT VICENT

Un altre dels actes de la Setmana Cultural fou l'Exposició d'Herbes Remeieres que ens cedí el Pare Vicent Vicent, que restà oberta durant deu dies a la sala d'actes del nostre local. Cal dir que, contràriament al que passa amb d'altres exposicions, aquesta tingué una constant aflluència de públic, i que fins i tot es vengueren bastants reculls impresos de les herbes i les seves propietats, curiosament preparats per en Lluís Forgas.

El dia de la inauguració es féu un acte d'obertura en què les paraules del President foren seguides d'una disertació sobre les propietats farmacèutiques d'aquelles herbes, a càrrec de la Maria Carme Barceló, i finalment es va cloure amb unes paraules del franciscà P. Vicent Vicent, que explicà el com i per què havia fet aquell recull tan complet de les herbes guaridores.

PARADA DE LLIBRES A LA RAMBLA EL DIA DE SANT JORDI

Com que feia temps que ho teníem pensat, ens vam decidir a muntar una parada de llibres de muntanya, del medi natural o d'excursionisme, enmig de la rambla i com a cloenda d'aquesta Setmana Cultural de Sant Jordi. La Talaia venent llibres a la Rambla era insòlit, però no tant! Com que no ens motivava pas el negoci, havíem decidit fer una promoció de l'entitat i de les seves activitats. Prèviament, el nostre sots-president en Josep Blanes, féu un muntatge artístic d'una exposició de gairebé les millors fotografies que es van poder recollir de temes com l'escalada, l'espeleologia, l'alta muntanya, l'esquí, els campaments, les marxas i les excursions del GR, actes culturals i populars i viatges per l'estranger. L'exposició va completar-se amb material d'espeleologia i escalada. Sembla que fou acollida molt favorablement pels socis i pel munt de vilanovins que es passejaven per la rambla, sorpresos de la múltiple activitat que genera la nostra entitat.

Per a la venda de llibres comptàrem amb la inestimable col·laboració de la Llibreria Tanit, propietat del nostre associat Josep M. Plana, que ens proporcionà la cobertura comercial i els llibres de muntanya, que en nombre considerable foren venuts entremig d'altres stands de llibreters que només oferien best-sellers o novelles barates.

L'experiència constituí un èxit que estimem millorable de cara a l'any que ve.

Crònica del 'cotarro' talaienc

RECERCA DE NOUS LOCALS

Aquesta Junta Directiva, i amb el criteri d'aconseguir un patrimoni per a l'entitat, ha estat fent durant aquests darrers mesos algunes gestions per trobar un local adient a les nostres possibilitats econòmiques i a les nostres necessitats d'espai. Com era de preveure, els preus estan pels núvols i encara que hem visitat un munt de locals, no acaben de complir els requisits que creiem que calen a una societat com la nostra.

Si algú ens pot facilitar un local antic, en bon estat, cèntric, monumental o de catàleg, amb bones superfícies per a sala d'actes i a un preu assequible, agrairem que ens avisi i ens ho estudiarem.

DELEGACIÓ DE LA TALAIA
A LES ROQUETES

Fa uns mesos donàvem la benvin-
guda, des d'aquestes mateixes pà-
gines, al que havia d'ésser el
Centre Excursionista Roquetes.
Però la constitució en ferm se'n
va anar en orri, sobretot davant
d'alguns tràmits burocràtics en-
tre la Federació i la Generali-
tat. Una part del grup, alguns
dels quals ja eren socis de la
Talaia, van venir a proposar a
la Junta d'admetre'ls com a Dele-
gació de la Talaia, amb les con-
dicions que caldria estipular.
Dies més tard, el 26 d'abril con
cretament, i després d'haver-se
estudiat per ambdues bandes un re
dactat de protocol, es va signar
l'acord de constituir-se en Dele-
gació de l'Agrupació Excursionista
Talaia al barri de les Roquetes
de Sant Pere de Ribes.

La Junta de la Delegació ha quedat constituïda de la següent manera:

President: Josep M. Colorado Gómez
Sots-Presid.: Carlos Garcés López
Tresorer: Pedro Baeza
Secretari: Manuel A. Colorado Gómez
Vocals: Josep Vicente Almela
Josep Orellana
Josep Castell Sabater

Momentàniament s'ubicaran al Casal de Cultura de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes a les Roquetes, al carrer Miquel Angel s/n. Benvinguts i molts èxits tots plegats!

SUBVENCIONS A LES ACTIVITATS

Prèvia petició feta, i acollint-
nos a les normes que l'Ajuntament
té per ajudar a les diverses acti-
vitats esportives i culturals de
la nostra entitat, hem rebut el
comunicat segons el qual ens ator-
guen la quantitat de 250.000 pts.
que si bé no cobreix ni la dècima
part del que demanàvem, cal consi-
derar-la com un ajut important
per a tots nosaltres.

per a tots nosaltres.
Cal comptar, però, que en el pressupost d'enguany prevèiem ja unes entrades en forma de subvencions oficials semblant a aquesta.

BALLADA DE SARDANES
DEL DIA DE SANT JORDI

També com a cloenda tradicional, els Amics de la Sardana celebraren una ballada de sardanes a la Plaça de la Vila, el dia de Sant Jordi i per la Cobla Sant Jordi. Amb una nodrida assistència de sardanistes, cal fer notar l'anèdota dels crits i xiulets que va provocar l'absència de les banderes al balcó de l'Ajuntament, que algú es va descuidar de posar.

XXV ANIVERSARI DEL REFUGI
DE CAN BALDRIC A NEVÀ

L'estiu del 1964, l'entitat va llogar oficialment com a refugi de muntanya, i per a utilització de socis i simpatitzants, la vella masia de Can Baldric, al municipi de Nevà. D'això fa, doncs, vint-i-cinc anys. Déu n'hi do! És per això que la Junta Directiva i el responsable del Refugi, en Josep Julià, van acordar celebrar l'efemèrides amb algun tipus de festa.

En principi aquesta celebració es prevista per als dies 9, 10 i 11 de setembre, i coincidint amb la Diada, potser serà doble motiu per a celebrar-ho. Ben aviat.

Ben aviat rebreu un programa dels actes a realitzar. De moment reserveu les dates per anar-hi, sobretot els que fa temps que no hi pugeu. El Refugi, tot i que manté la seva rusticitat, ha millorat les seves instal·lacions i ha eixamplat els espais. Ben segur que el trobareu canviat. Ens trobarem allà dalt!

Crònica del 'cotarro' talaienc

LA NIT DE LA SARDANA I LA REVIFALLA DE LA COLLA VOLERANY

Aquest 17 de juny es va celebrar a la Plaça de la Vila la Nit de la Sardana, organitzat com cada any pels nostres Amics de la Sardana. Com en anteriors edicions la Nit resultà un èxit rotund.

D'aquesta forma, motivats perquè en el programa de les Cobles Sant Jordi i Mediterrània hi havia la sardana "Volerany", un bon nombre d'antics membres de la colla sardanista d'aquest mateix nom tornaren a refer l'anella i ballar aquella sardana que el mestre Saderra i Puigferrer dedicà a l'anella talaienca. No sabem si fou un exercici d'enyorament, però sabem que s'ho van passar molt bé.

III JOCS FLORALS DEL GR I LLUÏT SOPAR DE GALA

Els participants al GR sempre estan inspirats. A la darrera sortida d'abril, i per celebrar l'arribada de la Primavera, la Tina i la Blanca engrescaren la gent a realitzar-se com a poeta. A l'hora de recollir les obres hi havia uns trenta poemes i alguns dibuixos, que serien els que participarien als III Jocs Florals del GR.

Evidentment, tota qüestió poètica s'ha d'acabar amb un àpat, si no, no funciona, per la qual cosa, igual com l'any passat, van empolainar-se, de gala, i a sopar. Entre els setanta-dos comensals comptàrem dos fracs autèntics i un barret de copa. Semblava un sopar de milionaris... Ep! i un xec marroquí també autèntic...

La lectura dels poemes, realitzada per rapsodes ocasionals, fou molt celebrada i es lliurà a tots els autors "l'espiga d'or" i el corresponent diploma de participació. Un concurs divertit clogué una nit memorable. Visca els senders del GR i els seus poemes!

EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA DE TEMES VILANOVINS

La coneguda fotògrafa i amiga nostra, la Rosa Farriol, exposà durant les primeres setmanes de juny un recull fotogràfic de temes i detalls arquitectònics de la nostra ciutat, que possiblement a molts de nosaltres ens passen desapercebuts.

Aquesta exposició ha estat molt ben acollida pels visitants. Volem fer patent la nostra felicitació a l'autora per l'encert dels temes escollits.

GEAM: PRESENTACIÓ DEL PROGRAMA EXPEDICIÓ PAGATÒNIA-89

El passat 24 de maig va ser presentat a la Junta Directiva el fulletó-programa de l'Expedició que el Grup d'Escalada i Alta Muntanya, GEAM, vol portar a terme amb motiu del XX Aniversari de la seva constitució com a grup. L'objectiu, presentat pel Cap d'Expedició Angel Vedo, és a la serralada patagònica i intentaran conquerir les difícilíssimes parets del Fitz Roy i, si el temps ho permet, també les del Cerro Torre, considerades entre les escalades més difícils del món.

Com és lògic, la cordada expedicionària necessitarà tota l'ajuda possible, sia econòmica, sia en material, i fins i tot administrativa.

Qualsevol suggeriment sobre el tema remeteu-lo a Secretaria. Agraïts.

TROBADA INFANTIL DE SARDANISTES A LA PL. DE LA VILA

Amb l'organització d'Amics de la Sardana, el passat 20 de maig se celebrà la Trobada de Sardanistes Infantil, que ja sembla tradicional realitzar-la a la Plaça de la Vila. Amb una assistència de més de quatre-cents participants, l'organització fou un èxit segons manifestaren els assistents de fora de Vilanova.

Que segueixi així per molts anys!

BULDER (O ROCÒDROM) A LA TORRE DEL PATI DEL NOSTRE LOCAL

A suggeriment de la Junta, el GEAM prepararà un pressupost per bastir un rocòdrom (en aquest cas seria un totxòdrom) a la torre que configura la caixa d'escala del local i que es pot veure al pati.

Els accessoris que es podran col·locar a la "paorosa" paret ± 10 metres, permetran als nostres escaladors fer gimnàstica d'escalada domèstica amb la "claca" picant de mans i amb un vermut al peu de la torre després de baixar en rappel.

Tot sigui per estar en forma!

Crònica del 'cotarro' talaienc

NOVES PRESTATGERIES METÀL·LIQUES I RECOLLIDA D'ANDRÒMINES AL LOCAL

Des del mes passat disposem d'una llarga prestatgeria situada al local de la capella que ens permet endreçar tot un reguitzell d'accessoris, caixes, útils, banderes, domassos, estufes, etc. que eren escampats pel local.

També evacuàrem tot un munt de mobiliari vell, fustes, tubs i runa i altres rampoines que feien nosa al local. De mica en mica l'anirem millorant!

REPARTIMENT DE PREMIS DE LA MARXA D'ORIENTACIÓ DE LA TALAIA

Tal com era previst, el 10 de juny es procedí al repartiment de premis de la Marxa Social i Intersocial d'Orientació per Descripció, amb el passi previ de dos vídeos, l'un del Montsec i l'altre del Montsant, ambdós cedits per la Fundació Roca i Gal·lès. L'assistència, encara que no gaire nombrosa, pogué recollir els trofeus que ens havia concedit l'Ajuntament de Vilanova i la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, així com els que va aportar la Talaia perquè un bon nombre de marxadors tinguessin premi. Les cases comercials com IMSA, La Mulassa, Campamà Sports i Caixa de Terrassa també atorgaren trofeus.

El nostre agraïment a tothom per la seva col·laboració, sia en premis, sia en participació. Esperem que l'any vinent, tal com va dir el President en el seu parlament inicial, tothom se senti més motivat a participar i que puguem aconseguir una cursa capdavantera en el món excursionista.

PROJECCIÓ DE L'AUDIOVISUAL "ELS ARBRES MONUMENTALS DE CATALUNYA"

Organitzada per la Secció de Cultura, el passat 12 de maig tingué lloc a la sala d'actes del local una interessant projecció de diapositives sobre "Els arbres monumentals de Catalunya", que ens mostrà la gran quantitat d'exemplars rars o gegantins que hi ha repartits per la nostra geografia. Encara que trobarem a faltar el vilanovíssim Pi Gros, que l'autor de la projecció no tenia catalogat! (Per cert que n'hi férem esment i va prometre d'anar a conèixer-lo).

Ramon Vinyeta, ens féu una exhaustiva, entusiasta i documentada narració de les característiques històriques, científiques i fins i tot anecdòtiques de la majoria dels exemplars fotografiats. La projecció comptà amb una molt nodrida assistència, si bé a la segona part, i per raó de l'hora tardana que es feia, poca gent aguantà fins al final.

El conferenciant, que demostrà quedar molt content de l'acollida i regalà un dels llibres sobre els Arbres Monumentals de Catalunya a l'entitat, va tenir ocasió de vendre'n també entre els socis assistents i va prometre que tornaria més endavant amb una altra projecció.

CAMPAMENT D'ESTIU VACANCES '89 A LA VALL DE PINETA

La Secció de Muntanya ja té previst el terreny on realitzar el proper Campament d'Estiu. De moment sabem que és un bon terreny al final de la Vall de Pineta, que ja està emparaulat i que no més cal realitzar els tràmits oficials.

L'emplaçament és molt bo, sobre tot per qui vol fer muntanya, ja que al seu damunt queden el Mont Perdut, el Cilindre, el Llac de Marboré i la Bretxa de Tuquerroye, la Munia, etc. I si voleu turisme us podreu arribar a Bielsa i seguir fins a França, cap a St. Lary i un munt de llocs turístics més.

Les dates previstes són de l'1 al 20 d'agost.

ASSISTÈNCIA A LA MARXA DE VETERANS, A PRADES

Amb una inscripció propera als 300 equips, se celebrà la Marxa de Veterans a les muntanyes de Prades, en un itinerari curtet, només d'uns onze quilòmetres, però que els "iaios"... o potser no tan, no es cansessin.

Un recorregut interessant que passava, entre d'altres llocs, per indrets tan coneguts com l'ermita de l'Abellera, i que a més oferia l'al·licient de la manca de classificació, mentre es passessin tots els controls.

L'organització els sorprengué amb obsequis constants com avellanets, cànirs d'aigua, desodorants, etc. i la culminació fou una paella monumental a l'hora de dinar.

Els onze equips de la Talaia que hi participaren donen una qualificació d'excel·lent als de l'organització. Per molts anys!

AL CANIGÓ, PAS A PAS

18a etapa: BESALÚ - SANT MARTÍ
SESSERRES; 112 participants; 16,49
km; 9-4-89

Encara que el dia no apunta massa assolellat, avui és un jorn especial per als participants al GR, ja que celebrem l'arribada de la Primavera i així veiem com alguns marxadors eixerits fan acte de presència a la Plaça de l'Estació amb flors al cap i capells florits.

Sortim de Vilanova a les sis del matí amb dos autocars del Monic i arribem a Besalú quan són gairebé les nou. Esmorzem escampats pels bars que trobem oberts i ens donem cita al pont medieval de la població per començar l'etapa.

Durant l'estona d'esmorzar es reparteixen flors, paper i llapis per a cada participant i els animem a compondre un poema per als III Jocs Florals del GR.

Si hem procurat de reunir-nos tot el grup al bell mig del pont és per algun motiu. -Què passa? - Tothom es pregunta. I és que hi ha una sorpresa... Fa tres anys més o menys per aquestes dates, a l'amic Casas (el Ramon) li va succeir un fet inoblidable: li va caure el Walki-talki del Muela al riu Cardener. La brometa de l'incident encara dura ara, i per a commemorar tal efemèrides avui volem fer la llançada al riu d'un Walki-Talki casolà que ha confectinat amb molt de gust un de la colla. I quin escenari millor que el pont medieval damunt del Fluvià? Com que avui el Ramon ens ha fallat, fem llançar "l'artefacte" al seu germà Josep M. en representació familiar. Mentre

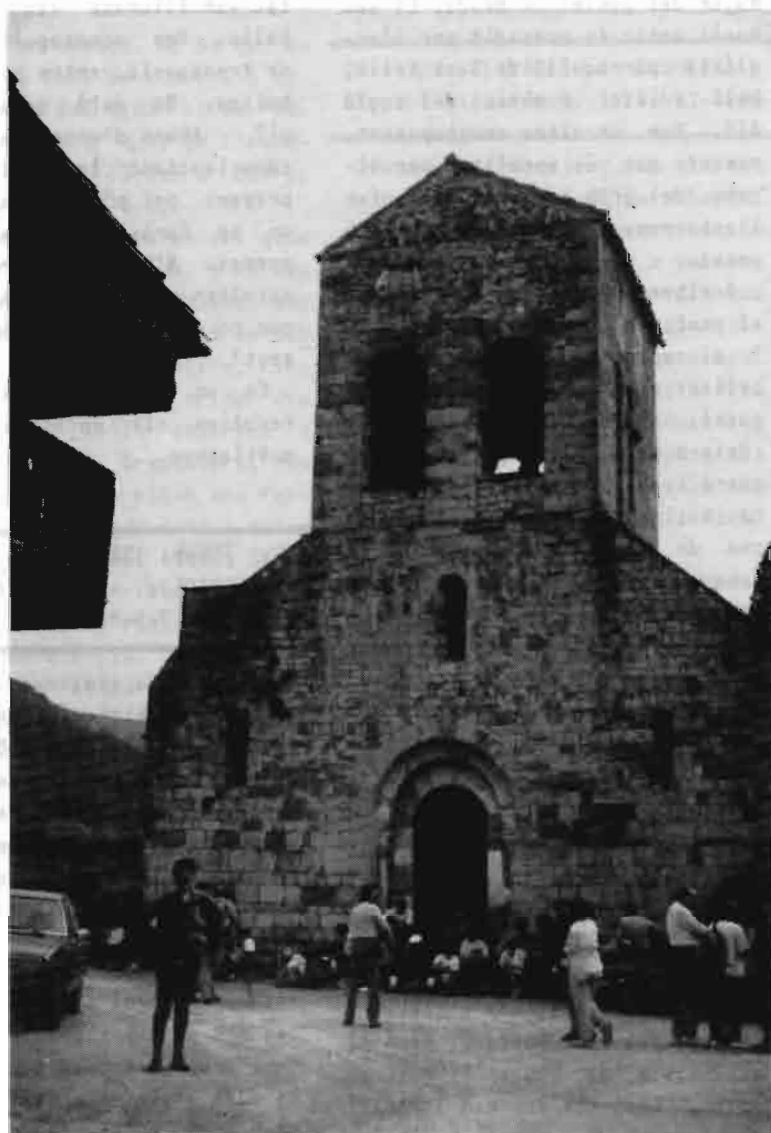
efectua el llançament, el cor entona les sentides lletra i música de "Trobarem a faltar el teu 'misatge'..." de la Vall del Riu Vermell.

Després d'aquest acte tan "emotiu" comencem l'etapa d'avui que ens portarà a Sant Martí Sesserres al llarg de gairebé 17 km.

Com indica molt bé el dossier que ens han entregat a la sorti-

da, l'etapa d'avui podem qualificar-la de "petita ruta del romànic", ja que trobem més d'una església d'aquest estil: Santa Maria de Palera, la basílica del Sant Sepulcre, Beuda, etc. Avui també deixarem la bonica comarca de la Garrotxa i entrarem a l'Alt Empordà.

Així que sortim de Besalú, veiem al fons el Pirineu i davant nostre la serra de la Mare de Déu

Església de Beuda (Foto: B. Forgas)

Al Canigó, pas a pas

del Mont amb el Santuari al capdamunt. Voregem la fondalada del torrent del Salt de Palera, després travessem el llit del torrent i fem cap al llogarret de Santa Maria de Palera, dins el terme municipal de Beuda, on destaca un petit edifici romànic amb campanar de torre. Propera a l'església veiem la Masia de la Masó, considerada un antic castell.

Cinc minuts més tard arribem davant del petit nucli format per l'església de l'antic priorat benedictí del Sant Sepulcre de Palera, d'un romànic interessant, de tres naus, la central amb volta de canó, i campanar d'espadanya. Hi fem parada de reagrupament i aprofitem l'estona per a visitar les dependències.

Més endavant farem un tram de carretera i arribarem a la plaça Major del poblet de Beuda. El seu nucli antic és presidit per l'església parroquial de Sant Feliu, bell edifici romànic del segle XII. Fem un altre reagrupament, moment que és aprofitat per alguns del grup per començar a fer l'esborrany del que serà el seu poema.

Arribem al collet de Can Jou, el punt més alt en l'etapa d'avui i al cap de poc fem cap a un excel·lent mirador de la vall de Segueró, al costat de Can Posada.

Deixem de banda l'agregat de Segueró i ens acostem a la magnífica masia del Noguier de Segueró, una de les més importants de la comarca, del segle XVIII i façana amb esgrafiats.

Encara que no tenim el plaer de visitar-la, sabem que conté moltes pintures i mobiliari i peces de valor i interès. Segons que sembla va servir d'escenari a la pel·lícula "Laura a la ciutat dels sants", basada en la novella del mateix nom de Miquel Llor.

Voregem els contraforts de la serra de la Mare de Déu del Mont. La panoràmica s'eixampla i ens permet de veure, cap a llevant, la silueta del Montgrí, però no aconseguim de veure el golf de Roses, tal com ens diu l'Agustí en el dossier.

A les envistes del mas Can Jau-me, i tot i que estàvem advertits, un gos ataca a traïció la Maria Aragonès i li clava queixalada a la cuixa. I és que la Primavera fins els gossos esvera...

Brometa a part tot queda en un esglai i com a mesura preventiva més tard la portarem al proper hospital de Figueres per a una cura.

Ens apartem uns metres de l'itinari i visitem la font de Mas Cortada. Més tard desemboquem a una carretera que puja al santuari del Mont, i quan trobem el camí que es dirigeix a Sant Martí Sesserres l'agafem per arribar-hi tot seguit. Aquí finalitza l'etapa i ens hi posem bé per dinar, en un pla vora l'església rectoral.

Havent dinat els inspirats poetes van lliurant els seus treballs. Hem aconseguit recollir-ne trenta-sis, entre poemes i dibuixos. No està gens malament, oi? Abans d'acomiar-nos anem conscienciant la gent perquè es prepari pel proper Sopar de Gala on es farà la lectura dels seus poemes. N'hi ha, però, que ens escolten amb cara sorneguera. És que no creuen que parlem seriosament?

És un quart de cinc quan ens recullen els autocars i tornem a Vilanova.

19a etapa: SANT MARTÍ SESSERRES - TERRADES; 100 participants; 18,01 km; 7-5-89

Disposats a continuar l'itinerari cap al Canigó, ens trobem novament a la Plaça de l'Estació un diumenge que es preveu calorós d'allò més. El nombre de participants ha davallat i pensem que es deu a la coincidència de celebracions de comunions i també a la calor que ja comença a fer.

Observem, però, que hi ha cares noves, són tres noies joves i roses que no sabem qui les ha enredat. Després sabrem que es tracta de dues angleses i una australiana. Serà veritat, doncs, que la

fama dels nostres GR ha arribat fins i tot més enllà del continent...?

Pel perfil de l'etapa veiem que no ens espera una jornada dura, sinó més aviat de suaus ondulacions del terreny. I és que som a una part de l'Empordà que no demana gaire esforç per a transitar-hi, a la vegada que ofereix un paisatge d'una verdor i harmonia que asserena l'esperit més angoixat.

Aproximadament a les nou del matí arribem a Sant Martí Sesserres i havent esmorzat comencem a caminar a partir de l'esplanada que hi ha al davant de l'església. Són tres quarts de deu del matí.

Les nostres previsions s'han acomplert; el sol apreta de valent i això fa que caminem amb indolència; no tenim cap pressa i a més ens sadollem de la verdor i generositat del paisatge empor-danès.

Ens dirigim cap al nord resseguint la carena de Puig Valentí, que separa la riera de Sant Martí Sesserres de la conca del riu Manol. De camí cap al poble de Lledó d'Empordà trobem, mig amagada entre els arbres, la capelleta dels Apòstols, d'una sola nau i absis semicircular.

Més endavant se'ns obre una panoràmica esplèndida de la vall del Manol amb el poble de Lledó d'Empordà, on arribem al cap de pocs minuts. Desemboquem a la seva plaça Major ombrejada per uns magnífics plàtans. És una estampa que refresca els ànims. No és estrany que Marià Lllavanera, el pintor de l'escola olotina fill de Lledó, pintés aquests paisatges. Hi havia prou motius.

Visitem l'antiga església del monestir de Santa Maria de Lledó, romànic de planta basilical, amb una portalada notable del segle XII i el que queda de la Canònica i dependències monàstiques. Abans de deixar Lledó ens fem una fotografia de grup a dalt d'un empostissat instal·lat a la plaça.

L'itinerari continua per entremig de camps de cereals farcits de roselles; un veritable regal

Al Canigó, pas a pas

Sant Martí Sesserrres (Foto: B. Forgas)

per a la vista. Fem cap a l'ampli llit del riu Manol i el travessam. Entrem en el terme de Cistella i poc més endavant creuem un nou llit de riera, la del Bac de la Sala; molt a prop hi ha un bonic salt d'aigua. No cal dir que aprofitem qualsevol excusa per a remullar-nos, ja que la calor apreta de debó.

Mitja horeta més tard arribem al Santuari de la Mare de Déu de la Vida, al cim d'un turó cobert d'olivars, no gaire lluny del poble de Cistella. Salvem un parell més de rieres, la de Cistella i la de Vilarig, poble al qual arribem al cap de poca estona; un llogarret agrupat al voltant de la seva casa-castell, fortificació del segle XIV reformada posteriorment.

De Cistella a Terrades seguim un bon tram de carretera. El sol és molt fort i comença a fer estralls entre els marxadors, algun dels quals se sent extremament defallit i cal reanimar-lo a base de sucre i aigua, remei casolà sempre efectiu.

Tot això fa que arribem una mica tard a Terrades; els darrers entrem al poble a les tres tocadetes. Però de seguida ens refem entaulats en un espaiós local de

La Unió Terradenca. Hi ha qui ho celebra amb bull de tonyina i cava i després del dinar hi ha "espectacle gratuït" dalt de l'escenari del propi local a càrrec dels marxosos del G.R.

La xerinola s'acaba en sec quan ja de retorn a Vilanova, i en una parada a l'àrea del Vallès, ens adonem que dos de la colla se senten fortament indisposats, fins al punt que decidim cridar una ambulància i se'ls emporten a l'ambulatori de Granollers. Més tard sabrem que ha estat una forta intoxicació segurament a causa de menjar ous en mal estat. Sortosament no va arribar a ser més greu gràcies a la ràpida intervenció de l'ambulància.

L'anterior etapa a l'Hospital de Figueres, avui al de Granollers. Què passarà a la pròxima? ens comencem a preguntar...

Malgrat tot els ànims no decauen i ens donem cita per a la propera que ens ha de dur a la Jonquera mateix. El Canigó ja el tenim a la vora.

20 etapa: TERRADES-LA JONQUERA;
69 participants; 17,5 km; 11-6-89

Avui, 11 de juny, la minvada de participants al GR és notable; del més d'un centenar que sempre anem avui només arribem a seixanta-nou. Serà que estem tots una mica espantats de la calor que varem passar en la darrera etapa? Tot i la xafogor que es preveu que farà, però, estem decidits a arribar a la Jonquera, etapa final d'aquest GR-2 que venim seguint des d'Aiguafreda i final també del curs 1988-89.

Sortim com les darreres vegades a les sis del matí, amb dos autocars del Monnic, i com que anem sobrats d'espai, qui més qui menys s'installa còmodament per a la "clapadeta" de rigor. A l'àrea del Vallès se'ns acaba la tranquil·litat quan embarquen els incondicionals d'Igualada, Sabadell i Barcelona, entre ells l'amic Voltà que esvalota el galliner.

Arribem a Terrades i anem de dret a esmorzar al local de la Societat Unió Terradenca, on alguns de la colla aprofiten per fer un carregament de cireres, maquisimes i a bon preu -diu la Pili- que Déu n'hi do.

Al Canigó, pas a pas

El Grup del GR davant l'església de Lladó (Foto:M.Vidal)

Comencem a caminar quan són dos quarts de deu del matí. El tram d'avui transcorre íntegrament per l'Alt Empordà. Seguim la drecera que porta al Santuari de la Mare de Déu de la Salut, però la deixem i anem a desembocar a la carretera, que seguim durant uns metres. A l'esquerra dividim la serra de Santa Magdalena amb l'ermита del mateix nom al capdamunt dels tallats. També veiem a la llunyania la serralada del Canigó, al cim del qual esperem arribar durant el proper curs.

Poc després deixem el terme de Terrades i entrem en el de Boadella d'Empordà, poblet al qual arribem ben aviat enmig de camps de conreu i horts carregats de fruiters i flaires boníssimes. Descansem una estona a les ribes de la Muga on neden plàcidament uns anegüets, mentre esperem uns quants tocatardans que sembla que s'han despistat. (Després ens voldran fer creure que s'han aturat a visitar el Santuari...?)

Continuem la ruta i anem en direcció al llit de la Muga, riu que creuarem per un bonic pont romànic si bé un xic malmès. De lluny podem veure Can Perxés, casa pairal del terme d'Agullana, famosa per les vicissituds dels darrers dies de la Catalunya republicana.

Més endavant entrem en un terreny amb sòl de gres vermell de curioses formacions. El terra és humit i a zones entollat encara per les pluges fortíssimes que han caigut aquests darrers dies sobre l'Empordà (els encarregats de preparar l'etapa en donen fe). Això fa que flairem més intensament les olors del romaní i les ginesteres que envaeixen les vores del camí.

Dividim molt clarament l'aturonat i ruïnós castell de Mont-roig dintre el terme de Darnius, estratègic punt de defensa prop dels passos pirinencs.

Travessem la serra de les Bruques i entrem en el terme municipal de Darnius. Un altre cop a la carretera, passem pel costat d'un antic i ben conservat bunker, construcció freqüent en aquests indrets fronteres. Anem travessant grans boscos d'alzines sureres i alguns trams no tan bonics, cremats. Passat el mas Gallard entrem en el terme de Campmany i pugem en fort pendent fins al capdamunt de la serra de Bosquerós, lloc conegut en l'època d'esplendor de la manufactura del suro. A partir d'aquí pràcticament serà tot davallada.

Mentre anem guaitant cap a la serra de l'Albera, arribem al mas Giral i fem una paradeta de reagrupament. D'aquest punt, i tra-

vessant el collet de la serra Blanca, anem a trobar el llit de la Guilla, que creuem per una passera de pedres. A l'altra banda, passem a ran del mas Carbonell, amb un fenomenal cactus a la seva antiga façana.

Aviat arribem a l'agregat de l'Estrada, del terme d'Agullana, i en la seva plaça Major fem un altre reagrupament, moment en què per art de màgia apareixen dues ampolles de fresquíssim i autèntic cava que un "sofert" marxador havia traginat a l'esquena dins d'una nevera portàtil!

Amb els ànims refrescats reemprenem el camí, ara ja decididament de baixada cap al Torrent del Forn i la Jonquera, on finalitzarà l'etapa. Pel camí ens enterem que tres joves marxadors s'han extraviat. La Tina, el Jani i el Campillo els estan buscant fa estona, inclús algun cotxe els acompanya fins a Agullana, però no hi ha manera de localitzar-los. Quan som a punt d'anar a buscar ajut a la policia, apareixen a l'altra banda de l'autopista, aparentment tranquils com si no hagués passat res. I efectivament, no havia passat res, només que s'havien distret una mica, però com que sabien on acabava l'etapa no havien tingut problema en arribar al final. Calmats els ànims i els temors, dinàrem uns al restaurant i els altres, la majoria, al petit parc al costat del riu, just on s'acabava l'etapa.

I amb aquesta s'acaba la crònica dels nostres passos pels camins del GR-2. Que no decaigui l'ànim i... A reveure'ns el proper curs a ran de les blavíssimes aigües que banyen el Cap de Creus inici de la nostra futura travessia cap al Canigó.

MAPA DE MONTGARRI - MONT VALIER

Confessem que se'ns havia passat per alt, aquest mapa editat per Alpina el 1985 i que ve a omplenar el buit cartogràfic de la zona pirinenca entre la Vall d'Aran i les de Cardós i Ferrera. Abraça tota l'alta vall de la Noguera Pallaresa, des de Montgarri a Esterri d'Aneu, un interessant recorregut, com poden testimoniar alguns consocis que han realitzat aquest itinerari. Es rumoreja que hi ha la intenció de fer-hi una de les clàssiques excursions de "Coneguem Catalunya".

L'àrea del mapa abraça pel nord des del Pic de Barlonguera, 2802 m, Pic de Mont Valier, 2838 m i els caserius de Faup i Rieu, tot en zona francesa. A l'est, Couflents, Salau, Mont Roig de França, 2858 m, Pedres Picades, 2540 m i Unarre. A l'oest, Montgarri, Muntanya d'Ossau, 2517 m, Tuc del Rosari, 2594 m i l'Ermita de la Mare de Déu de les Ares. Al sud, l'estany Sant Gerber, el Puig de la Bonaigua, 2776 m i Esterri d'Aneu.

Dins d'aquest mapa, hi veiem els petits però interessants poblets

Església de Montgarri (Foto: J. Blanes)

d'Alòs d'Isil, Gil, Borén, Isavarre, Sorpe, Serbi i Gavas. El poblet francès de Salau ens recorda un projecte (oblidat?) de fer un túnel transpirinenc en aquestes valls, amb ferrocarril i tot.

NOTÍCIES I COMENTARIS

ELS MUNTS D'ALTAFULLA I L'ADARRÓ DE VILANOVA

Diuen que les comparacions són odioses i és cert. No podem evitar una certa enveja cada vegada que llegim notícies de noves troballes al nucli arqueològic dels Munts. A les darreries de l'any passat fou rescatat un cap de marbre possiblement de la deessa Afrodita, de gran qualitat i formosa línia. Es parla de fer d'aquest lloc un parc arqueològic de gran interès museístic i monumental per a mostrar als turistes del mític i proper 1992.

I pensar que fa uns cent cinquanta anys, uns pagesos, tot llaurant un camp d'Adarró, descobriren de sobte, entre els terrossos, un bust tan perfecte que els semblà que corresponia al cadàver

d'un home petrificat. Tots esverats i plens de repugnància el tornaren a enterrar corre-cuita. No s'ha tornat a trobar mai més. Ens queden uns marjots poc vistosos, que en l'estat d'abandó actua al fan més pena que glòria.

LES AMENAÇADES PEDRERES DE BELLVEI

En l'anterior butlletí citàvem la carretera de la Cobertera i, de passada, les antigues pedreres convertides ara en magatzems de bidons de deixalles industrials. Coincidint amb la publicació d'aquest comentari, la premsa començà a fer-se ressó del greu delicte ecològic que aquest fet constituïa.

El passat mes de març, la Direcció del Medi Ambient del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya presentà una denúncia contra l'empresa d'aquestes pedreres per l'emmagatzament il·legal de dos mil bidons de plàstic plens d'àcid clorhídric procedent dels residus de decapatge dels Alts Forns de Sagunt, i en situació de repòs fins a transformar-se en lleixiu o sulfamat. Uns quants bidons han rebentat i la contaminació s'ha fet efectiva en unes vinyes properes. Els estralls podrien afectar les aigües subàlvies i contaminar l'abastiment del litoral calafellenc. Es diu que s'imposarà una multa de cent milions de pessetes a l'empresa contaminadora radicada a Martorell.

NOTÍCIES i COMENTARIS

ESPAIS NATURALS PROTEGITS "VERSUS" INTERESSOS PRIVATS

Conservem fotografies del Pla de Beret de quan encara no hi havia carretera d'accés i sols algun "tot-terreny" s'hi aventurava per mals camins de carro. Els aranesos recomanaven als visitants estiuencs de pujar-hi abans del mig dia per tal de contemplar la pacífica, bucòlica i multitudinària processó de vaques que ascendien en direcció al naixement de la Noguera per gaudir de l'oreig d'aquella hora. Era una estampa tradicional i semblava que havia de ser eterna. El Pla de Beret, es deia, és un espai natural a protegir. Després s'hi instal·là el telecadira del Forat del Bo. A continuació uns altres tres al Clot de l'Os, amb restaurant-cafeteria i altres dependències. Ara ja s'hi volen edificar apartaments. Fa 25 anys que hi ha un plet entre l'empresa Baqueira-Beret contra l'Ajuntament d'Aut Aran (amb seu a Salardú) per l'oposició municipal a deixar edificar en el Pla. El Tribunal Suprem ha fallat a favor de l'empresa. Adéu Pla de Beret i paratge natural!

En aquest sentit la Federació d'Entitats Excursionistes de Ca-

Ranat al Pla de Beret (Foto: J. Virella)

talunya ha presentat un estudi on s'analitza l'impacte de la pràctica de l'esquí en la fauna, la flora i l'estructura geològica de les àrees afectades per aquest tipus d'instal·lacions; ha demanat dos anys de moratòria en la construcció de noves estacions i ampliació de les existents i ha recomanat al Parlament de Catalunya i als Consells Comarcals que prenguessin les mesures oportunes. Un altre. Els ajuntaments del Montsec rebutgen la declaració de Parc Natural. Hi són en aquesta protesta contra la decisió del Parlament català, els municipis de Castell de Mur, Gavet de la Conca, Isona, Àger, Alós de Balaguer i Sant Esteve de la Sarga,

entre d'altres. Al·leguen que la zona quedarà totalment marginada i sense possibilitat de seguir el ritme habitual de vida. Temen que els animals els arrasin les collites, que el bestiar no pugui pasturar i que no els deixin carregar, fets que els portaran a la ruïna.

I tercer. L'ajuntament de Torroella de Montgrí s'ha vist sorprès per la retallada que han sofert els Aiguamolls del Baix Empordà, que han passat de 340 ha situades entre Torroella i Pals, a únicament 135, totes en terme de Torroella. Els Aiguamolls de Pals (205 ha) n'han quedat exclosos. L'ajuntament de Torroella i DEPA-NA recorreran aquesta decisió.

NOUS PASSOS TRANSPIRINENCS

Ja fa uns mesos s'inicià l'eixampli o doblament del túnel de Vielha, amb sorolloses protestes dels aranesos per l'obstrucció, per enderrocs, de la capçalera del riu Nere, indret protegit per a la proliferació de les truites de riu.

Recentment s'inaugurà en aquesta ruta el tram nou de carretera entre el Pont de Muntanyana i Benavarri, i continuen les obres en direcció a Alfarràs. La Generalitat no desisteix en la construcció d'una carretera d'enllaç entre Castelló de Farfanya i el Pont de Muntanyana, a pesar de l'alteració que podria provocar

en el projectat Parc Natural del Montsec.

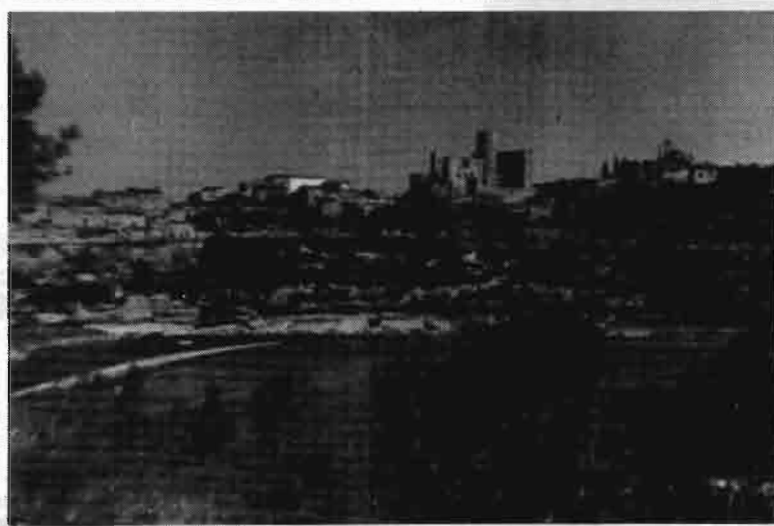
Una altra ruta en camí de realització és la carretera d'Alins a Tor i a les pistes andorranes d'Arinsal i Pal, enllaçant la Vall Ferrera amb Andorra, amb pas duaner inclòs, naturalment. L'itinerari serà d'uns vint-i-quatre quilòmetres, amb tres túnels artificials que, un cop instal·lats, seran recoberts de terra per tal d'evitar l'efecte antiecològic. I finalment esmentem un altre enllaç, encara que no transpirinenc, però que s'hi assembla. El passat estiu es realitzà una reeixida i multitudinària acampada a la Vall Fosca, de molt bon record per als talaïencs que hi par-

ticiparen. Alguns recordaran haver vist el telefèric de FECSA per al trasllat d'obriers i materials entre els estanys Gento i Saliente. Doncs bé, l'Ajuntament de Torre de Cabdella ha aconseguit l'autorització per tal d'explotar, en els mesos de juliol agost i setembre la utilització d'aquest transbordador per a pujar turistes fins a les portes mateixes del Parc Nacional d'Aigües Tortes, amb un càlcul d'unes cent vint persones per dia. La propietària de l'Hotel Energia ja ha programat la instal·lació d'un nou hotel de quinze places proper al telefèric. Tot sigui per la revitalització de les depaïmides zones de muntanya.

LA CENTRAL DEL PEDRAFORCA

L'ajuntament de Saldes ha suggerit a l'empresa Carbons Pedraforca que la projectada central elèctrica sigui emplaçada al veí municipi de Cercs, en lloc addient i on no causi impacte ecològic. Així es podrien conservar els llocs de treball sense hipotecar l'interès turístic de la zona. Diuen que l'empresa podria obtenir una subvenció de la Comunitat Europea del Carbó i l'Acer per a la construcció de la minicentral.

Castellet (Foto: J. Blanes)

TRANSFUGUISME COMARCAL

En el butlletí de juliol-setembre de l'any passat, esmentàvem que uns municipis del Tarragonès i l'Alt Camp havien demanat d'integrar-se a la comarca del Baix Penedès. Des del passat abril, Bonastre i Masllorenç ja han obtingut oficialment la incorporació i es diu que estan a la llista d'espera Aiguamúrcia, Vallmoll, Nulles, Vilabella, Montferri, Puigpelat, Alió, Bràfim i Rodonyà. Déu n'hi do! I tot sigui per acollir-se a la Denominació Vinícola d'Origen Penedès, si volem aclarir aquest afany desmesurat de traspassos.

Al Garraf ho tenim a la inversa. Sense previ avís, quasi, el mateix dia 18 d'abril, en què la Comissió de Delimitació Territorial de la Generalitat acordava els traspassos més amunt esmentats,

decidia també transferir els municipis de Castellet i la Gornal i Olesa de Bonesvalls a l'Alt Penedès, en detriment de la nostra comarca. De 261,49 km² que teníem hem passat a 184,44. En la decisió d'ambdós municipis ha pesat fonamentalment la proximitat i qualitat de serveis que els ofereix Vilafranca. En aquest sentit no els podem fer cap retret.

Al municipi de Begues, situat al massís del Garraf i pertanyent a la comarca del Baix Llobregat, han sorgit dissidències en discutir-se el possible traspàs a l'Alt Penedès. Dos regidors i set-cents veïns, oposició majoritària en una població de 1.800 habitants i 1.100 votants, no hi estan pas d'acord, ja que tant els hospitals, com els jutjats, les escoles i els transports els tenen més lligats amb el Baix Llobregat.

NOTÍCIES I COMENTARIS

EL JACIMENT PALEONTOLÒGIC DE SUBIRATS

Aquest jaciment desperta cada dia més interès. Hi treballa personal especialitzat de l'Institut Crusa font de Sabadell en col·laboració

amb membres de la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona. Ja es porten catalogades una trentena d'espècies d'animals prehistòrics, provinents del període miocènic que es considera que tenen una antiguitat d'uns divuit

milions d'anys. La seva importància la fa equiparable amb el jaciment xinès de Xang Huang. Els treballs duraran uns vuit anys i hi ha el propòsit de convertir-lo en parc obert a tots els ciutadans.

CONSELLS GENERALS SOBRE PRIMERS AUXILIS

Qualsevol accident o desgràcia provoca, en la comunitat de gent que el viu, un estat de desorientació i de nerviosisme; i més encara si algú pren mal. La serenitat i els coneixements de primers auxilis són elements bàsics per resoldre satisfactòriament la situació creada.

De com es practiquin els primers auxilis en depenen la vida, la mort, una malaltia transitòria, una llarga hospitalització o una malaltia definitiva de la persona accidentada. La correcta aplicació d'aquests primers auxilis facilitarà la recuperació del malalt i el treball del metge.

El primer auxili no ha de substituir mai el metge, sinó només protegir l'accidentat fins que l'assistència sanitària sigui possible. El primer auxili és l'ajuda d'emergència que cal fer a la persona accidentada per tal de:

- millorar les condicions per no posar en perill la seva vida;
- protegir-la de les infeccions i complicacions posteriors;
- evitar lesions secundàries;
- procurar-li la màxima comoditat perquè conservi les seves forces.

Davant d'un ferit, d'un accidentat o d'un malalt greu, cal fer el necessari, però res més.

Com a normes generals de comportament poden remarcar-se les següents.

- Cal fer, amb compte, tranquil·litat i domini d'un mateix, un examen ràpid per conèixer la naturalesa de les lesions del ferit, tenint molt present de no causar-li molèsties innecessàries.
- Si no és totalment imprescindible, no moure'l fins que no es tingui una idea clara de les seves lesions, ni tampoc demanar-li que faci moviments innecessaris del cos o dels membres.
- Cal aïllar-lo, que tingui aire per respirar; situar-lo amb la màxima comoditat, procurant que no hi hagi espectadors ni curiosos al seu voltant, i tenint especial cura de col·locar les parts lesionades en la posició més normal i natural possible.
- En la majoria dels casos, per fer més fàcil la respiració és necessari afloixar-li la roba de manera que no li oprimeixi el coll, el pit o la cintura. Tampoc no s'ha de permetre que s'aixequi ni, molt menys, que camini.
- Cal abrigar-lo amb mantes o altres peces de roba, procurant sempre que estigui en posició horitzontal, amb el cap al mateix nivell que el cos.

- Sempre és aconsellable animar l'accidentat, treient importància a les seves lesions i tranquil·litzar-lo el màxim possible.
- No donar aliments o líquids a accidentats que hagin perdut el coneixement o que tenen lesions abdominals.
- És preferible traslladar-lo en ambulància, encara que calgui esperar-se una mica més.

En resum, davant d'un accidentat:

CAL

- reconèixer les lesions.
- donar les primeres ajudes.
- abrigar-lo.
- posar-lo en posició horitzontal.
- que el cap estigui al mateix nivell que el cos.
- evacuar-lo amb ambulància.

NO ES POT

- moure'l sense tenir una idea exacta de les seves lesions.
- tocar les ferides.
- treure la roba o les restes de roba de les cremades.
- donar aliments o líquids en cas de pèrdua de coneixement.
- posar torniquets si no és absolutament imprescindible.
- incorporar, fer caminar o aixecar els accidentats greus.
- embenar molt fort.

En demanar socors per telèfon a la Creu Roja, Bombers o Policia, cal donar les següents dades:

- nom del que telefona.
- telèfon des d'on telefona.
- lloc de l'accident, situació.
- tipus d'accident.
- nombre de ferits.
- quina dificultat de rescat hi ha.

SALVAMENT I RESCATS A MUNTANYA

En activitats de muntanya, tals com escalada, espeleologia, travesses amb neu, etc... quan es produeixen accidents o bé algun estraviament, cal avisar a:

Coordinació de Salvaments Especials
Tel. 93/692 80 80

entitat que coordina les activitats de salvaments especialitzats. En cas de necessitar únicament assistència sanitària, els llocs de socors de la Creu Roja i tots els Parcs Bombers poden facilitar els recursos més pròxims.

En cada cas, cal donar la màxima informació respecte de l'accident que ha succeït:

QUI demana l'ajuda
QUÈ ha passat
ON ha passat
QUANTS accidentats hi ha
QUINA dificultat de rescat hi ha
QUIN temps fa

CAVAS

Ferret

GUARDIOLA DE FONT-RUBÍ

MAS DE 8000 TITULOS EN VHS

Francesc Macià, n.º 79, esquin. Doctor Fleming. Vilanova i la Geltrú

T.V.

ORDENADORES

VIDEOS

MONITORES

vian V

esports

Providencia, 29 ☎ 8939770

VILANOVA I LA GELTRÚ

LA QUALITAT

SUPERMERCATS * SEGUR DE CALAFELL